№ 105 (2605) ■ П'ятниця, 15 червня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

Капіталу потрібні не запах, а гарантії

— Процес створення спеціальних економічних зон та залучення інвестицій непростий і нелегкий, — наголосив Голова Верховної Ради України Іван Плющ.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1825 р. У Миколаєві спущено на воду перший у Росії паровий корабель «Метеор». ■ 1833 р. У Дунаївцях на Хмельниччині народився майбутній український і польський композитор, піаніст, педагог Владислав Заремба («Дивлюсь я на небо»). ■ 1834 р. Відкрито Київський університет. ■ 1861 р. На Черкащині народився Охрім Варнак (справжнє ім'я — Онопрій Василенко), письменник. Автор, зокрема, подорожніх нотаток «Від Севастополя до Золотоноші». ■ 1917 р. Центральна Рада створила Генеральний Секретаріат, виконавчий орган, який очолив В. Винниченко.

Оцінки й висновки

Завершився офіційний візит у Словаччину Президента України Леоніда Кучми. Чи не єдиним його результатом стали зроблені главою нашої держави заяви на актуальні теми української внутрішньої та зовнішньої політики. Зокрема, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», у Братиславі Л. Кучма піддав критиці Верховну Раду, яка, на його думку, гальмує просування нашої країни на шляху в Європу. Водночас він високо оцінив досягнення Словаччини в процесі євроінтеграції і відносини словацьких парламенту й уряду. На думку українського Президента, це є доказом того, що іншої моделі співробітництва і відносин парламенту й уряду «світ не придумав». «Україна, яка протягом усіх десяти років намагалася зробити свій винахід, отримала результат — не хочу сказати «плачевний», однак близький до цього», — заявив Леонід Кучма. Нагадаємо, що Словаччина — суто парламентська республіка, де уряд формується Національними зборами, а президент не втручається ні в цей, ні в інші, пов'язані з конкретним управлінням державою процеси. Натомість Україна є президентською республікою з винятково високими повноваженнями Президента.

Якщо не вугілля добувати, то вагони випускати

 Перспектива

У Стаханові запрацював проект, який дає змогу створити додатково 4 тисячі робочих місць спеціально для гірників.

Правда, тепер вони будуть не вугілля добувати, а вагони виготовляти. З приходом нового власника-інвестора запрацював Стахановський вагонобудівний завод, отож і в шахтарів, і в міста з'явилася добра перспектива на майбутнє.

Інвестор, а це московська «Група «Альянс», має намір вкласти близько 2 млн. дол. США в реанімацію заводу і вже до кінця року випустити 1065 мінераловозів, 26 думпкарів, 600 тис. колісних пар. А також планується здійснювати ремонт різної залізничної техніки. Крім того, завод виготовлятиме і спеціальні транспортні засоби для перевезення ядерних матеріалів. А спільно з німецьким концерном "Дойче Вагомбау" заводчани налагодять випуск пасажирських вагонів європейського стандарту.

Лиха-горя додалося

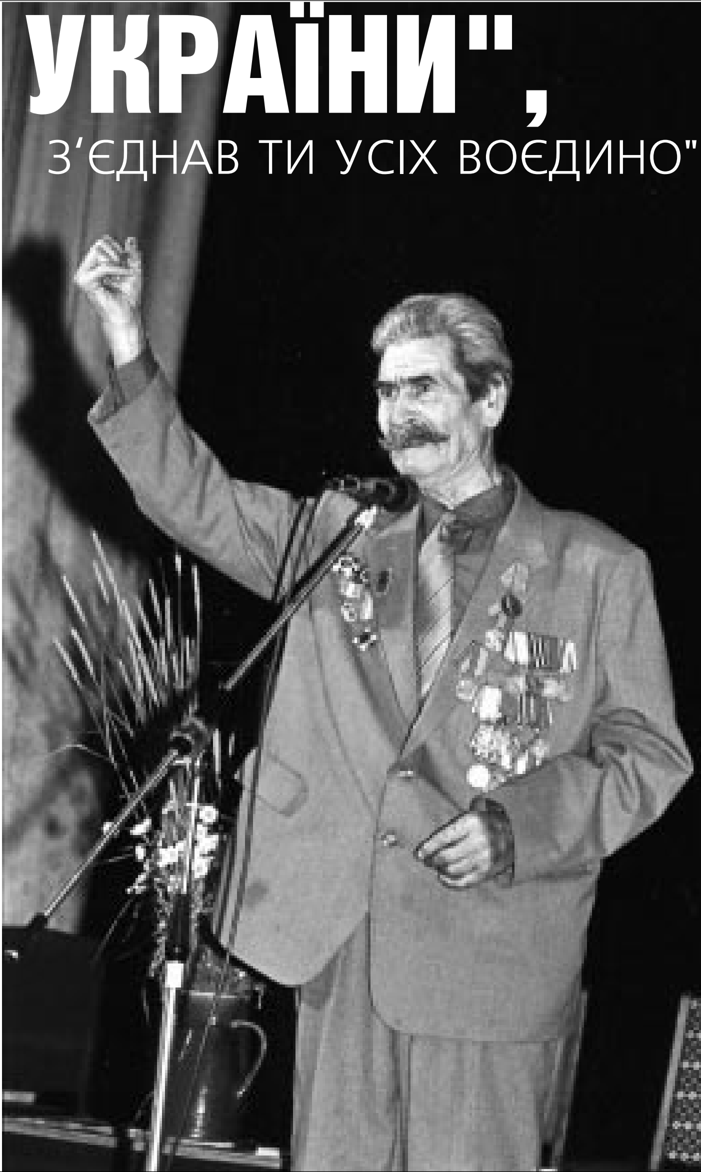
3

"ГОЛОС УКРАЇНИ", З'ЄДНАВ ТИ УСІХ ВОЄДИНО"

Ці слова — з пісні, котра вперше прозвучала зі сцени обласного музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка на святі «Голосу України», приуроченому до десятиріччя газети та її черкаського представництва. Слова написала автор цих рядків, музику — Микола Масюк, композитор і співак з Канева. Микола і виконав цю чудову пісню, котра відразу припала до серця не лише присутнім на святі голосоукраїнцям, а й глядачам, шанувальникам парламентської газети.

(Закінчення на 13-й стор).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

 Жнива—2001

Без банкірів не жнивується

У шести районах Криму почали збирати озимий ячмінь, урожай якого набагато вище за торішній. У планах — з 540 тис. га зібрати не менш як 1 млн. 200 тис. зерна і 30 тис. тонн закласти в регіональні ресурси. Жнива ускладнені погодними умовами. Тож частину зерна доведеться відправляти на досушку. Потрібно докупити пальне й запчастини, адже 20 відсотків комбайнів до роботи ще не готові. 300 комбайнів буде залучено з інших областей України.

Без кредитів приватних банків провести збирання без втрат не вдасться. Проте у банкірів і керівників сільгосппідприємств є взаємні претензії. Перші бояться ризикувати грошима, коли господарство перебуває у податковій заставі, другі скаржаться на високу вартість самої застави і занижену — майна. Проте банки півострова запевнили, що готові надати кредити під заставу майбутнього врожаю, хоча вважають це ризикованою справою навіть за такого втішного прогнозу на урожай, як нині.

Між владою і народом

4-6

Петро Степанов: «Летить луганський тепловоз, в комуні зупинка»

10

 Армія

Аеродроми в пітьмі

Десять аеродромів Військово-повітряних сил України виявилися від'єднаними від енергопостачання. А деякі одержують струм частково, у визначені години. Військові льотчики, за словами командувача ВПС генерал-полковника Віктора Стрельникова, не з власної вини ходять у боргах перед енергетиками: далося взнаки недофінансування. Виділених коштів вистачає лише на виплату зарплати. З цієї ж причини обмежено кількість польотів, що не може не позначатися на майстерності льотного складу.

Вихід із ситуації командування ВПС бачить у необхідності перерозподілу коштів, зароблених авіаторами від оренди літаків та продажу майна. Поки що їх левова частка залишається в держави. Із одержаних минулого року з різних джерел 178 мільйонів гривень вартовим неба дісталася лише приблизно десята частина.

«Динамо» проти бундесліги

14

Спробуй і виграй!

Продовжуємо публікувати перелік призів для розіграшу серед передплатників «Голосу України». Отже, призи надали:

■ КБ «Західінкомбанк», Волинська область (голова правління Василь Гаврилишин) — телевізор.

■ ВАТ «Луцькпластмас» (генеральний директор Віктор Матков) — 50-літрові пластмасові бочки.

■ ВАТ «Луцька взуттєва фабрика» (директор Анатолій Курінний) — чоловіче взуття.

■ ВАТ «Електротермометрія», Волинська область (голова правління Олег Малихін) — лічильники для води.

■ ВАТ «Луга», Волинська область (голова правління Володимир Бабійчук) — чоловічий і жіночий одяг.

(Продовження на 9-й стор.).

P. S. **У чотирьох областях України залишаються знеструмленими 35 населених пунктів**

Капіталу потрібні не запах, а гарантії

(Початок на 1-й стор.).

Всеукраїнська нарада-семінар, присвячена шляхам реалізації законодавства з питань СЕЗ та спеціальних режимів інвестиційної діяльності, в якій брав участь Іван Плющ, відбулася в Закарпатській області.

Закарпаття чи не перше серед регіонів України ще сім років тому зробило спробу створити на своїй території вільну економічну зону й залучити в такий спосіб капітал для розвитку краю. Умови для цього тут ідеальні: сусідство з чотирма державами, вигідне географічне розташування, багаті природні ресурси, працелюбні люди. Проте ці наміри викликали спротив у високих владних інстанціях. Неоднозначна була оцінка й самих закарпатців.

«Цей процес не можна абсолютизувати чи розглядати як панацею», — зазначив Іван Плющ. Нині такий експеримент проводиться в десяти областях України, і те, чи СЕЗ існуватимуть та розширюватимуться в майбутньому, залежить від наслідків їхньої діяльності. Там, де ці зони ефективні й дають реальні результати в регіонах, їх буде підтримано законодавчо, — наголосив глава парламенту. — А де спеціальні зони запроваджують лише заради привілейованого податкового чи митного режиму для певної групи людей, робитиметься все, щоб такі лазівки перекрити.

Капітал не має ні політичного забарвлення, ні кольору, ні запаху, — розмірковував Іван Плющ. Але щоб капітал прийшов, потрібні пільги й певні гарантії. Як приклад Іван Степанович назвав СП «Фішер-Мукачеве», що спеціалізується на виготовленні лиж та хокейних ключок. Партнери вивчали підприємство аж п'ять років, а протягом двох із половиною контролювали якість продукції. Потім були кількаразові аудиторські перевірки, і тільки після цього мукачівців визнали повноправними партнерами. Нині «Фішер-Мукачеве» експортує свою продукцію в 43 країни світу, щороку нарощує кількість нових робочих місць і рівень зарплати, зростають прибутки, а відповідно, й відрахування до бюджетів та соціальні виплати. Мало того, технологи з Мукачевого вже виїжджають в інші країни, щоб навчати партнерів.

Високо оцінив Іван Плющ і роботу ТОВ «ЕНО-меблі ЛТД» та ВАТ «Мукачівський завод «Точприлад», ТОВ «Фабрика жіночого одягу ЛЕ-ГО Україна» в Чопі та ЗАТ «Автопорт-Чоп», зауваживши, що досвід закарпатців добре прислухаються тим, хто працює у правовому полі законів України про спеціальні економічні зони та режими інвестиційної діяльності в інших регіонах або планує працювати в них. Загалом за час існування таких зон уже залучено 432 мільйони доларів інвестицій, темпи зростання виробництва товарів становили понад 400 відсотків. Створено майже 43 тисячі робочих місць, а середня зарплата становить: у Донецькій області — 516 гривень, у СЕЗ «Закарпаття» — 404 гривні, ПЕЕЗ «Сиваш» — 392 гривні, СЕЗ «Яворів» — 330 гривень. До бюджетів сплачено 282,6 млн. грн.

На нараді-семінарі також ішлося і про прорахунки, які є в діяльності СЕЗ. Своїми міркуваннями поділилися голова Комітету ВР з питань державного будівництва та самоврядування Юлій Іоффе, голова підкомітету ВР з питань економічної політики, управління народних господарством, власності та інвестицій Володимир Матвєєв та його заступник Станіслав Гуренко, керівники обласних рад.

Після завершення наради Іван Плющ дав прес-конференцію. Голова парламенту, зокрема, спрогнозував створення в парламенті коаліції «продержавницьких, пpoреформаторських сил» із фракції НДП, депутатських груп «Солідарність», «Регіони України», а також фракції Аграрної партії, що нині створюється у ВР. І. Плющ висловив сподівання, що напередодні парламентських виборів до цього центристського блоку приєднається екс-прем'єр Віктор Ющенко. «Умови, на яких це може відбутися, покажуть переговори з суб'єктами цього блоку і з самим Віктором Ющенком», — заявив І. Плющ.

Голова Верховної Ради також припустив, що в Україні перед виборами можуть виникнути кілька умовних блоків: «лівий, правий, центр, другий центр». Другий центристський блок, на думку І. Плюща, може бути створено за участю СДПУ (о).

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Закарпатська область.

У комітетах ВР

Авторитет перед сусідами. А вдома...

Якщо в найближчі чотири-п'ять років не буде докорінно змінено ставлення до фінансових потреб оборони, Збройним силам України загрожує втрата боєздатності. На цьому наголосив голова Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Борис Андресюк під час виїзного засідання в 169-му навчальному центрі Сухопутних військ «Десна», що відбулося за участю міністра оборони Олександра Кузьмука. Депутати розглянули пропозиції Міноборони щодо виділення коштів на потреби оборони в держбюджеті на наступний рік. А після завершення дискусії мали можливість повправлятися в снайперській майстерності (на знімку).

Б. Андресюк наголосив, що протягом останніх років у державному бюджеті на потреби оборони передбачалися суми, які «навіть на 50 відсотків не задовольняють мінімальних потреб української армії». Так, якщо сьогодні потреби ЗС України становлять щонайменше 4,6 млрд. грн., у держбюджеті 2001 року для Міністерства оборони передбачено лише 2,7 млрд. грн. За словами голови комітету, такий стан матеріально-технічного оснащення Збройних сил України, інших військових формувань засвідчує «неспроможність вітчизняної воєнної економіки створити необхідні для переозброєння армії запаси матеріальних засобів».

А вже в самому парламенті, як повідомляє Інформуправління ВР, відбулося ще два заходи: «круглі столи», присвячені оборонному фінансуванню та миротворчій діяльності. Організатори заходу, якими крім парламентського комітету виступили Парламентська асамблея НАТО, Женевський центр демократичного контролю за збройними силами та інші міжнародні структури, провели дискусію з метою запозичення світового досвіду для розробки нормативно-правових актів, які сприяли б успішному проведенню реформування Збройних сил в Україні.

Податковий кодекс — у довгу шухляду

Комітет Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності не вважає за доцільне вносити на розгляд парламенту проект Податкового кодексу України у другому читанні без узгодження його положень з новосформованим Кабінетом Міністрів.

У проекті кодексу, поданому для узгодження, профільний комітет запропонував визначити ставку податку на додану вартість на рівні 17 відсотків.

Проектом також пропоновано створити умови для лібералізації правил реєстрації особи як платника податку; добровільного включення суб'єктів малого бізнесу в систему оподаткування; спрощення правил звітування та виписування податкових накладних; приведення правил оподаткування лізингу до загальносвітових; розширення податкових пільг для суспільно необхідних послуг тощо.

В учасників законотворчого процесу і Кабміну залишаються розбіжності у підходах щодо визначення ставки прибуткового податку з громадян.

На думку законодавців, вона має бути не більш як 12 відсотків. При цьому пропоновано скористатися «російським досвідом» (прибутковий податок з громадян у Росії — 13 відсотків). Тим часом Мінфін вважає за доцільне залишити ставку цього податку незмінною — на рівні 20 відсотків.

Не сподіваючись, що Податковий кодекс буде прийнято незабаром, голова профільного комітету Валерій Альошин закликав його членів «активізувати зусилля на прийняття спеціального законодавчого акту, який би дозволив сформувати податкову базу для бюджетних розрахунків на наступний рік». Ідеться про проект закону щодо так званого «малого податкового кодексу».

У свою чергу голова Комітету ВР з питань бюджету Олександр Турчинов не бачить інших можливостей формування доходної частини держбюджету-2002, ніж зробити це на основі ставок податків, передбачених «малим податковим кодексом». Звичайно, «якщо цей документ буде схвалено парламентом у цілому до кінця поточної сесії».

Інформація управління ВР.

Партійні рядки

Блокуватися або йти самостійно

Народно-демократична партія і партія «Трудова Україна» підписали угоду про партнерство і співробітництво. Як зазначив лідер НДП Валерій Пустовойтенко, цим «зроблено перший крок до створення політичного блоку чи коаліції на парламентські вибори 2002 року».

Тим часом об'єднані соціал-демократи поки що не квапляться з кимось блокуватися. Як повідомляє **наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО**, лідер СДПУ(о) Віктор Медведчук, перебуваючи на Черкащині, заявив: «Ми — потужна партійна організація, котра має близько 800 районних та міських осередків, і можемо боротися за мандати народних депутатів самі». За словами В. Медведчука, лише восени на партійному з'їзді буде вирішено, блокуватися есдекам з іншою політичною силою чи ні.

Кожна копійка береже мільйони

Самоврядування: місцеві бюджети

Гірський район через свою специфіку складно вписується у традиційну схему наповнення бюджету. Обмаль робочих місць та надмір робочих рук спонукають його мешканців або вирушати на заробітки за кордон, або викручуватися за власною кмітливістю. Багатьох, кого все-таки манить до рідної землі, виручають або найстародавніші помічники — коні, або ж найновітніші цивілізаційні досягнення: міні-трактори чи саморобна техніка. Однак як змусити людей сплачувати за них податки?

Численні «ловлі», рейди й перевірки податкових інспекторів довколишніми полями й городами очікуваних економічних результатів чомусь не давали. Лише спалювали багато бензину, відволікаючись від інших нагальних справ. Тож у Богородчанському районі Івано-Франківської області вирішили піти іншим, нетрадиційним шляхом.

За словами начальника районної Державної податкової адміністрації Богдана Грицика, оскільки район гірський, переважно сільськогосподарський, відмовилися від проведення державної реєстрації суб'єктів підприємництва. Натомість селянам, які мають у власності коней чи трактори, запропонували сплачувати податок раз на рік: людина декларує суму очікуваного доходу і визначається розмір податку, який вона має сплатити. Таке рішення було прийнято на зустрічі податківців із головами сільських рад при райдержадміністрації та районній раді, визначено ставку за кожним видом діяльності.

То як вдалося легалізувати сільський «бізнес»? Адже не секрет, що багато селян усіляко намагаються «втекти у тінь», приховати, що мають у дворі коня чи трактора.

— Ми пояснили селянам, що податок, який нині пропонуємо сплачувати раз на рік, набагато менший від того, який міг би бути за традиційним обліком, — каже Б. Грицик. — А тим, хто не хоче йти в ногу з іншими, доводимо, що сума адміністративного штрафу за несплату податку може дорівнювати його трирічній сумі. Ризикувати недоречно: краще бути, як усі, тоді й виграють усі. Адже цей податок справляється у сільську раду, його не забирають ані в район, ані в Київ. І зібрані кошти буде спрямовано на перекриття проблем на селі, яких, на жаль, ще залишається надзвичайно багато.

Звісно, зроблене на сьогодні — це лише старт. Податківці особливо сподіваються на підтримку сільських голів. Саме вони й мають пояснити односельцям, що зібрані кошти працюватимуть на них самих: на ремонти, впорядкування. Як стверджує Б. Грицик, там, де сільський голова авторитетний —робота пішла. За даними податківців, у «передовиках» нині сільські голови Міжгір'я, Космач, Горохолина, Іваниківка, Пороги та багато інших.

На жаль, Богородчанський район був і, певно, ще на багато років залишиться дотаційним. Однак з'являються фірми з дедалі більшими оборотами, місцеві бізнесмени, підприємці. І оподатковуючи по крихті, систематично нарощується й дохідна частина бюджету. Якщо у 1999 році в районі зібрали більше 6 млн. грн. податків, то в 2000 році — більше 9 млн. грн., а за перший квартал 2001 року вже мають податкових надходжень на суму понад 4 млн. грн. Станом на травень, лише від згаданого «кінного» податку було зібрано 21 тис. грн. За фінансово-економічними показниками обласної ДПА Богородчанський район з початку року тримається на першому місці.

— Чи справді селяни враз стали такими свідомими? Як вам це вдалося? — запитуємо в сільського голови села Космач Богородчанського району Нестора Мартинця.

— З ініціативи районної ДПА ми скликали збори селян, які мають сплачувати податки за коней, трактори, самохідну техніку тощо, — каже він, — і домовилися, що тепер платитимуть через сільраду. Поки що все йде справно, хоч і поступово. Чому? По-перше, людям не потрібно щомісяця їздити до райцентру, відлучатися від роботи, блукати кабінетами. Все робиться на місці. По-друге, раз заплатив — і вже не турбують удома податкові інспектори чи правоохоронці.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
Юліана ШЕВЧУК.
Івано-Франківська область.

«Фішер-Мукачеве» експортує свою продукцію в 43 країни світу

Лиха-горя додалося

Повідомляє МНС

Ще не завершено аварійно-відновлювальні роботи з подолання наслідків торішньої стихії (обледеніння і пошкодження ліній електропередач). Ще залишається великий обсяг робіт щодо ліквідації наслідків катастрофічного паводку в Закарпатській області. І ось нове лихо.

У вчорашньому номері ми вже повідомляли про шкоду, якої завдали 11—12 червня сильні зливи з градом, шквали вітру, смерч трьом районам Житомирської області. Там зруйновано 20 будинків, знеструмлено 49 населених пунктів.

Окрім Житомирської, від стихії постраждали окремі райони Київської, Хмельницької, Вінницької, Черкаської, Чернігівської, Полтавської і Сумської областей. Усього в цих областях знеструмлено 189 населених пунктів, пошкоджено 793 будинки та 1 тис. 248 трансформаторних підстанцій, повалено велику кількість дерев, загинуло 40 голів великої рогатої худоби, знищено чи пошкоджено понад 86 тисяч сільськогосподарських угідь.

У всіх постраждалих областях працюють загони Міністерства з надзвичайних ситуацій України, місцеві аварійно-відновлювальні бригади загальною чисельністю майже 3 тисячі рятувальників і фахівців.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Допомога надійде вчасно

Матеріальну допомогу на 50 тисяч гривень буде надано мешканцям Житомирщини, котрі постраждали від недавнього стихійного лиха. Таке рішення керівництва Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) оприлюднив лідер партії, перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук під час відвідин Житомирської області. Кошти, зібрані підприємцями — членами СДПУ(о), надійдуть за адресою вже 18 червня.

Річ не в ложках і виделках

Благодійність

Будинок культури селища Ярке Поле, що в Кіровському районі під Феодосією, ще не знав такого масового зібрання людей похилого віку, як місяць тому. З усіх прилеглих районів з'їхалося близько шестисот колишніх фронтовиків Великої Вітчизняної війни.

На обід. Президент республіканського благодійницького центру соціального захисту дітей-інвалідів та малозабезпечених сімей Геннадій Бабанін вимушений був ковтати заспокійливі пігулки після спілкування з розчуленими до сліз інвалідами.

Нагода поговорити трапилася лише тепер, коли Геннадій Бабанін привіз у столицю листа подяки почесному членові Благодійного Кримського республіканського центру народному депутатові Валерію Горбатову.

— Геннадію Івановичу, мені здавалося, дякувати народним депутатам у такий спосіб нібито не прийнято.

— Може, й так, але як не подякувати! Скільки таких обідів, як у Яркому Полі, ми провели у травні в рамках благодійної акції «Ветеран»! І зважте, не лише у Феодосії, а й в інших регіонах Криму. І Валерій Горбатов завжди допомагав не на словах, а на ділі.

— Я знаю, що того разу ви мали якісь труднощі з музичним акомпанементом під час концерту для ветеранів...

— Авжеж. Так сталося, що напередодні ми втратили баяніста. Проте в останній момент знайшли чудову заміну. І ветерани були задоволені, почувши зі сцени у виконанні Валентина Калинкіна «Катюшу», «Землянку» та інші пісні, рідні їхньому серцю. Взагалі, в нашому центрі працюють незвичайні, я сказав би, випробувані долею люди. Олена Забоєва, Ольга Задоянна та інші сприймають чуже горе, як власне, всі — матері.

— Здається, три роки поспіль ваш центр левову частку уваги приділяє дітям-інвалідам та багатодітним сім'ям...

— Так. Бачили б ви, який ми обід влаштували у феодосійському Будинку офіцерів флоту до Дня захисту дітей. За столами сиділо більш як 280 запрошених. А потім посадили всіх дітей на катери і покатали морем...

— Цікаво, скільки грошей центр витрачає за рік? Адже мені відомо, що кожного разу ви вручаєте вашим підопічним скромні подарунки. Ветеранам, скажімо, дісталися продуктові набори...

— Кошторис сягає 10 тисяч гривень. Але в нас ще є народні депутати — такі, як Валерій Горбатов.

Записав Сергій МИКОЛАЄВ.

Засіки Батьківщини — день відкритих дверей

Проблема

— Уперше за історію України вдалося витягнути «з-під килима» розподіл зерна Держрезерву на відкритих аукціонах. За умов дефіциту торішньої весни, продавши 400 тисяч тонн зерна, ми зламали систему. Ми вперше дали реальну ціну праці сільгоспвиробника, — заявив глава Державного агентства з управління матеріальними резервами Євген Червоненко. Тим самим, за його словами, Держрезерв «частково» забезпечив успіх аграрної реформи.

Червоненко стверджує, що 1999 року зерно на експорт продавали за ціною 30—50 доларів за тонну, ігноруючи світові ціни, «решта грошей залишалася в офшорах чи інших структурах».

У своєму звіті про виконану роботу глава Держрезерву констатував, що очолювана ним структура «за умов майже цілковитої відсутності державного фінансування (6 млн. грн. на рік, яких ми повністю не отримували, за мінімальної потреби у 100 млн. грн.) зуміла зберегти систему і дати прибуток». На думку Є. Червоненка, за відсутності бюджетного фінансування Держрезерв залишився єдиним важелем впливу на ринок за умов капіталізму.

Лицар ефективних теорій

Видатні українці

Доктор технічних наук, професор Київського політехнічного інституту, академік, віце-президент Міжнародної Академії комп'ютерних наук і систем... І це аж ніяк не весь перелік посад і звань Ігора Михайловича Федоткіна, автора майже 50 книг.

Ігор Федоткін народився 15 червня 1921 року в Харкові. Ще з дитинства серед ровесників вирізнявся прекрасною пам'яттю, вигравав у шахи, «не дивлячися на дошку», неодноразово перемагав на математичних олімпіадах. А потім відмінник навчання вступив до найпрестижнішого на той час Харківського авіаційного інституту.

Із військового училища зв'язку потрапив на Південно-Західний фронт. На війні пройшов і фашистський полон, і штрафбат. Після запеклих боїв із 1200 бійців особового складу 21-го штурмбату в живих залишилося лише 11. Серед них і лейтенант Федоткін. Після Перемоги працює на Маківському цукровому заводі і вже через дев'ять років стає його директором. Одночасно закінчує шестирічний курс Всесоюзного заочного політехнічного інституту за три роки. І тут Ігор Федоткін не переставав дивувати викладачів. Члени державної екзаменаційної комісії були обурені нахабною зарозумілістю студента: проект диплому обсягом 1000 сторінок містив близько 900(!) використаних джерел літератури. А студент, анітрохи не знітившись, запропонував переповісти зміст будь-якої книжки.

Випускник відмовляється від аспірантури і просить дозволу працювати на найвіддалішому підприємстві. Незабаром Вишневчикський цукровий завод виходить у лідери майже по всіх показниках. А згодом Ігор Михайлович стає ректором Київського технологічного інституту харчової промисловості, працює завідувачем кафедри Київського політехнічного інституту і продовжує розробляти технологію майбутнього — захоплюється теорією і математичним моделюванням технологічних процесів, установленням нових фізичних ефектів, створенням нових енергозбережних технологій. І майже більшість його винаходів упроваджені в багатьох країнах Європи. Можливо, тому, що Ігор Федоткін працював по 18 годин на добу, друзі жартома називали його «лицарем ефективних теорій».

Український вчений відкрив близько двохсот(!) фізичних ефектів. За такі відкриття вченого висувають на здобуття Нобелівської премії. Але це за кордоном. Українського генія не часто знаходила заслужена нагорода на Батьківщині — лише торік він став лауреатом Державної премії. І донині 80-річний ювіляр займається науковою діяльністю.

Євгенія ШОВКОПЛЯС.

! У номер

■ Суми

Депутати рішучі

У публікації «ГУ» «Як фірма «Суми-ТЕКо» поставила половину населення Сум на коліна» (від 13 червня 2001 року) йшлося про конфлікт міськради і названої фірми, пов'язаний із переданням їй цілісного майнового комплексу з виробництва теплової та електричної енергії. Фірмачі одразу збільшили тарифи мало не вдвічі.

Рішучість представників депутатського корпусу, які до кінця відстоювали права та інтереси своїх виборців, врешті-решт змусила опонентів піти на компроміс. Так, зокрема, голова правління ВАТ «Сумобленерго» (засновник «Суми-ТЕКо») Левон Варданян запропонував представникам міськради шукати шляхів виходу з патової ситуації за столом переговорів. Зрештою, вихід, який міг би задовольнити обидві сторони, єдиний: зробити комунальне підприємство «Сумиенерготеплосервіс» співорендарем Сумської ТЕЦ, котра й досі залишається комунальною (а не приватною, як цього дуже комусь хочеться. — *Авт.*) власністю. За таким розкладом міськрада одразу впольовує двох зайців: істотно наповнює худющий міський бюджет і контролює та впливає на тарифи, за якими теплоенергоносії відпускатимуть населенню, *повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.*

■ Кіровоград

Інспектор ДАІ купив атестат

В обласному управлінні внутрішніх справ повідомили про факт порушення кримінальної справи проти інспектора ДАІ, який, не маючи середньої освіти, за домовленістю із директором однієї з міських шкіл, придбав атестат за п'ятдесят доларів США. До речі, виявити «двієчника» допоміг дзвінок на «телефон довіри», який в УМВСУ в області працює цілодобово, *повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.*

■ Хмельницький

Шерше ля медсестру

Кам'янець-подільські криміналісти довгенько йшли слідами і натрапили на... 27-річну медсестру міської дитячої лікарні, котра скуповувала в селах макову соломку та виготовляла з неї етильований опій.

Мережа у спритниці вимережилася чимала, були свої точки збуту, постачальники, клієнтура. «Макова» леді вже й не рада своєму бізнесу: пахне він довгеньким строком, *повідомляє наш позаштатний кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.*

■ Одним абзацом

■ «Зелений загін» Партії зелених України на центральних майданах Рівного розпочав збір підписів за виживання Рівненського зоопарку. Через фінансову скруту нині брати наші менші часто залишаються голодними, а саме існування цього живого куточка поставлено під загрозу. Рівняни боляче сприймають скруту зоопарку, і вже за якусь годину «зелені» зібрали тисячі підписів із зверненнями до влади і громадян прийти на допомогу.

■ Фотофакт

Ірина Бігіч — операційна медсестра опікового центру клінічної лікарні №2 — до Дня медичного працівника отримала нагороду і подяку від керівництва Київської держадміністрації.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

«Голос України», 15 червня 2001 року. № 105 (2605)

Між владою і народом

Розмова за «круглим столом»

У редакції нашої газети відбувся «круглий стіл» на тему: «Роль інтелігенції у розбудові держави». Участь у розмові взяли заступник Голови Верховної Ради Степан Гавриш, голова Конгресу української інтелігенції, доктор історичних наук Ганна Скрипник, співробітники Центру українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка — доктор історичних наук Володимир Сергійчук, кандидат історичних наук Валентина Піскун, кандидат психологічних наук Тетяна Воропаєва, провідний науковий співробітник Інституту археології НАН України, доктор історичних наук Леонід Залізняк, головний редактор газети «Голос України» Сергій Правденко. Отже, яка нині роль української інтелігенції та яке місце на десятому році незалежності вона посідає в суспільстві?

Сергій ПРАВДЕНКО:

— Розпочинаючи нашу розмову, я хотів би, щоб спочатку ми визначили, хто сьогодні належить до української інтелігенції. Це багатостраждальний прошарок чи певна суспільна сила?

З інтелігенцією завжди розправлялися тоді, коли хотіли знищити потенціал народу. Чи є сьогодні інтелігенція виразником інтересів всього суспільства? Врешті-решт, чи має інтелігенція сьогодні моральний авторитет? Можна згадати, яку моральну силу мав у Російській імперії інтелігент Лев Толстой. Погоджувалися з ним чи не погоджувалися — це одна справа, але на суспільство він мав колосальний вплив. Я можу згадати перші роки нашої незалежності, коли ще був живий Олесь Терентійович Гончар, і, пригадую, яку вагу мало його слово. Жодна гілка влади, жоден державний діяч не міг вплинути на його думку, це було абсолютно неможливо, тож ніхто й не намагався. Бо це був Олесь Гончар. Що думав, те й говорив. На жаль, його дуже швидко не стало. І, чесно кажучи, я сьогодні не бачу в українській інтелігенції особистості такого рівня. Місце людини такого калібру — вакантне. Можливо, нам варто поміркувати, чому? Це деградація інтелігенції чи нині час такий, який висуває людей іншого плану та не сприяє появі яскраво вираженого лідера інтелігенції загальнонаціонального масштабу? Хотілося б почути ваші думки з цього приводу.

Пропоную перше слово надати заступникові Голови Верховної Ради Степанові Богдановичу Гавришу.

Степан ГАВРИШ:

— Поняття інтелігенції як такої не становить для мене дискусії. Для мене це означає, що ми говоримо про національно-філософську культурологічну еліту, яка уособлює рівень національної самосвідомості. І саме з цього виходитиму, коли казатиму про інтелігенцію, про її роль у сучасних історичних, політичних, державотворчих та інших процесах. Мені здається, що, повівши мову про інтелігенцію, маємо запитати, чиї інтереси вона сьогодні відображає в житті української держави, власне кажучи, в житті громадянського суспільства. Кажучи про громадянське суспільство, я розумію, що наражаюся на певну критику політологів, а може, українських інтелектуалів, бо громадянське суспільство звучить дещо вище, ніж суспільство демократичне. Але я хотів би відзначити, що, не збудувавши громадянського суспільства, об'єднаного єдиними громадянськими та, я вважаю, й національними ідеями, говорити про демократичне суспільство взагалі немає сенсу.

Саме громадянське суспільство, яке піднімає сучасну інтелігенцію до розуміння її провідного місця в житті суспільства і, власне кажучи, демонструє інтелігенцію як поводиря нації, і має робити висновки: є ця інтелігенція національною чи ні. Кому вона належить сьогодні? З моєї точки зору, вона належить сама собі. Бо ще не стала ознакою і водночас окрасою громадянського суспільства, не стала реальним виразником його інтересів, і це означає, що розбудова української інтелігенції відбувається так само складно і важко, як розбудова громадянського суспільства та державності. Я навіть сказав би, що громадянське суспільство просунулося вперед далі, ніж сама інтелігенція. Вона не визначилася щодо більшості складних державотворчих процесів, і її позиція відрізняється від позиції, яку вона мала до 1991 року. До того часу, коли Україна пішла шляхом суверенності. Інтелігенція в основному залишилася в минулому часі і не стала реальною силою. І навіть не так з погляду власного самоусвідомлення, як з погляду позиції. Сучасна інтелігенція не має позиції, яку вона репрезентувала б у національну ідеологію. Не має позиції, яка була в Олеся Гончара. У той же час, можливо, сьогодні вже є цілий прошарок сучасної філософсько-культурологічної еліти, яка і є тим прообразом нового Гончара.

Вибачте, можливо, за невдале порівняння, але саме інтелігенція має узагальнювати ті національно-патріотичні державотворчі погляди, які мали би сповідуватись конкретною людиною. Від Гончара ми можемо перекинути місток до Шевченка і сказати, що в умовах глибокої кризи суспільство передусім висувало сміливих одинаків. Такими були не тільки постаті Шевченка і Гончара, а й багатьох інших письменників, трохи менше — філософів і ще менше — істориків. Тому мені здається, що нині той час, коли інтелігенція може мати власну точку зору, навіть не маючи загальновизнаного лідера. Сьогодні багато хто здатен бути таким пророком, бо рівень самосвідомості, рівень внутрішньої культури, а головне — рівень відчуття сучасності не менший, ніж у багатьох славетних наших попередників, які репрезентують національний український дух.

Друге питання, яке для мене, не менш важливе і складне: чи є сучасна українська інтелігенція частиною української державотворчого процесу.

Вважаю, що скоріше — ні. Сучасна українська інтелігенція не чинить жодного серйозного тиску на те, щоб ствердити ту чи іншу принципову позицію. Навести приклади? Скільки завгодно. Один із них пов'язаний з обговоренням проблеми національної ідеї України. Чи є національна ідея України, чи вона полягає у самій ідеї держави, її незалежності і суверенності, яку українці несуть зі споконвічних часів? Чи можемо ми говорити про національну гідність, чи збудувала сучасна українська інтелігенція містки між, власне кажучи, людиною вчорашнього часу, яка несе в собі елементи рабства, і сучасною людиною європейського виміру, яка хоче мати власну гідність, що за своєю позицією дорівнює гідності самої держави? Думаю, нам треба відверто говорити про те, що сьогодні позиція української інтелігенції деякою мірою маргінальна. Вона не випереджає хаотичного розвитку самого суспільства, не показує українській громаді напрям, в якому треба рухатися. Нарешті, чи є інтелігенція запорукою того, щоб Україна стала соборною державою? З точки зору Конституції, законодавчого процесу ми можемо абсолютно чітко стверджувати, що Україна відбулася як держава, але чи стали ми соборною державою? Чи уникли внутрішніх конфліктів між Сходом і Заходом, чи уникли конфліктів у самій ідеології розбудови держави, у векторах її політичної поведінки?

Зустрічаючись з українською діаспорою на Заході, я відчуваю, що це питання головне. Чи здатні ми сьогодні на нього відповісти? Думаю, ні. Третя проблема, яка мене турбує, коли говоримо про роль інтелігенції в сучасних умовах: чи є її роль провідною? Чи може, скажімо, Президент держави приймати рішення, не озираючись на реакцію сучасної української інтелігенції? Чи може Верховна Рада приймати такі рішення?

Зверніть увагу, що відбувалося під час голосування про відставку уряду Ющенка. Чи вдалося інтелігенції сформувати свою позицію та належно її оформити, щоб вона стала позицією нації? Влада — це вищий інструмент у руках народу і нації. Під нацією я розумію громадянське суспільство, де діють різні чинники і різні не тільки настрої, а й різні вектори поведінки соціумів. На превеликий жаль, сьогоднішня українська інтелігенція аморфна й не така впливова, як нам би цього хотілося. Це стосується також політичної інтелігенції, яка шукає новітніх формул розвитку української держави. Я маю на увазі не лише процеси, які відбуваються сьогодні, а й ті, які ми хочемо мати завтра, коли йтиметься про вибори нової влади. Адже вибір народу визначає формат розвитку української держави навіть не на 5—10, а на 25 і більше років уперед. І я сподіваюся, що інтелігенція впливатиме на вибір суспільства і не дозволить зомбувати його за допомогою примітивних, але абсолютно результативних технологій.

Сьогодні саме інтелігенція має кинути виклик тим, хто підготувався до захоплення влади за допомогою суто інженерних технологій. Тобто шляхом великого обману, який чинився тисячі разів у минулому і з яким усі чудово знайомі. Приклади інших націй і народів показують, що рухатися таким шляхом — це рухатися шляхом глибокої кризи і стагнацій. Бо коли не буде гармонії між державою і суспільством, коли будуватимемо державу, у якій невеличка група людей вирішуватиме, що є справжньою цінністю, а що — ні, проблем не уникнути. Можливо, для того, щоб знайти формулу порозуміння, нам потрібно створити національний «круглий стіл». Саме для інтелігенції, яка незалежно від своїх політичних поглядів і бачення стратегії розвитку суспільства, держави, особистості могла б висловити власну точку зору, що акумулювалася б у якусь національну позицію. І до цієї незаангажованої позиції, очевидно, прислуховувався б і Президент, й інші інститути влади. І тоді без врахування цієї позиції буде неможливе прийняття жодного із серйозних державних рішень, які впливатимуть на розвиток громадянського суспільства та прав і свобод громадян.

Хочу вам сказати, що, критично ставлячись до позиції сучасної інтелігенції, я не критикував інтелігенцію. Не критикував тому, що вона є такою, якою може бути в сучасних умовах. Проте треба зрозуміти, що без сучасної позиції високоосвічених і високоморальних людей неможлива сучасна моральна політика і влада, яка має стати головним чинником захисту національних інтересів. Бо без відстоювання національних інтересів, без патріотизму, без моралі в нашій державній поведінці говорити про будь-які серйозні зміни в розвитку нашої держави неможливо. І мова не лише про кращу долю українського народу, а про те, що ми живемо в надзвичайно інтенсивний, експресивний час розвитку інформаційних потоків, у час інформаційного ренесансу. Тому треба скористатися здобутками інших націй і інших держав для того, щоб максимально швидко згрунтувати українську життєву ідеологію на кращих сучасних світових традиціях, зберігаючи при цьому свою ідентичність і забезпечуючи гармонію життя в українській державі. Тому я хотів би ще раз ствердити, що моя позиція — позиція прагматичного аналітика, який, вдивляючись у сучасність, відкидає емоції та забуває про своє посадове крісло.

Ганна СКРИПНИК:

— Проблеми української інтелігенції — це проблеми насамперед українського суспільства. І якщо ми зможемо їх вирішити, то, очевидно, будемо спроможні звертатися до суспільства з такими гаслами, які були б почуті і зрозумілі. Отже, хто все-таки може або не може бути інтелігентом і якою є місія інтелігенції? Чому так сталося, що сьогодні, на десятому році незалежності, ми повертаємося до тих позицій, які українська інтелігенція окреслювала на початку проголошення незалежності? Власне, що унеможливило реалізацію тих завдань, які так успішно були реалізовані країнами Балтії та Центральної Європи? Сьогодні Степан Богданович дуже чітко окреслив основне коло проблем, які турбують, очевидно, кращу частину депутатського складу. Але ці самі проблеми турбують і наукову еліту, і широке коло освітян.

На мій погляд, передусім ця причина полягає в тому, що Україна значно більшою мірою, аніж, приміром, країни Балтії чи Центральної Європи, несла і несе дотепер тягар колоніальної спадщини. Цей тягар не тільки в тому, що загальна суспільна свідомість обтяжена стереотипами, які ще дуже довго диктуватимуть параметри розвитку нашої суспільної свідомості й суспільства назагал. Цей тягар ще й у тому, що сама українська еліта сьогодні не є самодостатньою і зорієнтованою на розв'язання тих національних проблем, які, зрештою, вирішує кожна національна еліта в рамках конкретної держави. І це виявляється хоча б у тому, що, скажімо, тривале бездержавне життя української суспільності і інтелігенції призвичаїло мислити не загальнонаціональними інтересами, не категоріями інтересів держави, а власними егоїстичними категоріями, спрямованими на досягнення конкретної мети. Треба сказати, що цей асоціальний індивідуалізм, який ми успадкували від попереднього періоду, і сьогодні є основною домінантою поведінки середнього українського інтелігента. Крім того, маємо бути свідомі, що не було достатньо змобілізованої політичної сили, політичної еліти, зорієнтованої на розбудову української національної держави. Водночас такі гасла було проголошено в сусідніх державах. А це призвело до певної дезорієнтації. Адже саме патріотична ейфорія на початку розбудови держави була тим елементом, який цементував довкола ідей державності всі сили, і зокрема всю інтелігенцію: і політичну, і гуманітарну.

А сьогодні, на десятому році незалежності, маємо значно більше ідейне розшарування навіть у середовищі патріотичної частини української еліти, ніж спостерігали його в українському суспільстві на початку незалежності. Це пов'язано з тим, що, не зумівши очолити процес побудови національної держави, українська інтелігенція частково стала жертвою певних суспільних сил, які через свою запрограмованість на іншу політичну орієнтацію не могли стати лідерами розбудови суспільства.

Частина української патріотичної еліти виявилася або перекупленою, будемо називати речі своїми іменами, потужними політичними кланами, або втратила інтерес до політичної боротьби і була викинута на межу фізичного виживання, а отже, втратила свій вплив і не змогла очолити цей процес. Таких причин можна назвати багато. Але основною з них, на мою думку, є ота негативна колоніальна спадщина, якої ми ще не позбулися, над чим і маємо серйозно міркувати. Мусимо шукати шляхи її подолання. Крім того, навіть успішна нині політична еліта, у якої є всі підстави вважати себе переможницею, має відчувати все-таки межу свого поступу. Чому? Тому, що на сьогодні маємо ситуацію фактичного дистанціювання або відмежування основної частини суспільства від владних прошарків. І це розмежування надзвичайно інтенсивно наростає. Що це означає? Це означає, що з одного боку є влада, а з другого — народ. Народ не відчуває своєї пов'язаності з цією владою, як і влада не відчуває жодного інтересу до свого народу. Отже, влада втрачає легітимність. Легітимність владі в будь-якій державі дає саме народ, від імені якого вона править.

Якщо ці процеси триватимуть і надалі, то рано чи пізно народ заявить, що це чужа влада. Як уже, до речі, було під час усу-

нення Віктора Ющенка від прем'єрства. Не таємниця, що люди говорили прямо: це чинить чужа влада. І гасла про чужу владу будуть підхоплені суспільством. Соціальний стан такий, що ці гасла легко знайдуть відгук у суспільному середовищі. І рано чи пізно відчувши, що влада чужа, народ намагатиметься позбутися такої влади. Отже, маємо ситуацію, за якої влада повинна замислитися над тим, що її успіх, її сьогоднішні пріоритети та гарантії власної стабільності не безмежні. Ресурси вичерпуються. І якщо спільно з інтелектуальною елітою влада не думатиме про те, як усе-таки унеможливити соціальний вибух та як подолати бар'єр відчуженості народу від чинної влади, то ми стоятимемо перед важким кризовим етапом нашої історії, який негативно позначиться на всьому суспільстві. У тому числі і на владі, яка вважає себе успішною, перспективною у цій державі. Тому якраз еліта, інтелігенція і можуть зіграти роль посередника, який допоможе владі подолати оцю дистанцію.

І влада повинна думати над механізмами використання незалучених ресурсів української інтелігенції для стабілізації суспільства та для того, щоб усе-таки побудувати демократичне суспільство, яке проголошене, декларативно заявлене у різних документах державної ваги.

А сьогодні ситуація така, коли зайве говорити, що українська інтелігенція не виконала історичної місії. Вона її виконає. І той короткий шлях, який ми пройшли за десять років, показав: наростає нова верства —молоде покоління, яке свідоме того, що потрібно будувати свою національну державу, що потрібно нести відповідальність за свою державу. Може, ці процеси фіксуються лише нашими політологами, аналітиками, але це факт, який ми, науковці, котрі мають справу зі студентською аудиторією, постійно зауважуємо. І ми мусимо ці ростки нового в суспільстві підтримати.

Тепер про те, чи українська інтелігенція за останні роки спромоглася зробити те, що мала зробити, наприклад, зберегти уряд Ющенка. Як голова Конгресу української інтелігенції хочу сказати, що вбачаю свою місію саме в тому, щоб знайти механізми поєднання різнохарактерних, різновекторних прошарків української інтелігенції довкола ідеї загальнонаціональних інтересів. Я не проти того, щоб згуртувати довкола цієї ідеї і ті багаті верстви, що нині стали реальністю. Ми, українська інтелігенція, не проти багатих людей у суспільстві. Це закономірно і це нормально. Ми лише проти того, що це самозбагачення відбувається в цілковитому відриві від тої соціальної бідності, животіння переважної частини населення, яка теж має свої межі. Очевидно, багаті люди мають думати, як припинити подальше зубожіння верств населення, спрямувати свої капітали саме в розбудову економіки держави. І тоді ні інтелігенція, ні ширші верстви суспільства не цікавитимуться походженням грошей. Якщо гроші працюватимуть на державу, на загальнонаціональну перспективу, то народ завжди великодушно простить деякі речі.

Тож інтелігенції не потрібно займатися самоїдством і критикою власних позицій. Ми свідомі того, що українська інтелігенція не мала достатнього економічного та інформативного ресурсу, щоб сконсолідувати суспільство й реалізувати ту історичну місію, яку вдалося виконати інтелігенції інших народів, де, щоправда, не було тягаря колоніальної спадщини такого масштабу, який був в Україні.

Про проблему лідерства. Я все-таки схильна вважати, що такі постаті серед інтелігенції є, і вони непоодинокі. Я могла б назвати декілька серйозних особистостей, які мають і певний інтелектуальний та культурний рівень, і певну міру відповідальності перед народом, і які могли б очолити процес загальнонаціональної консолідації.

Я підтримую ідею Степана Богдановича про те, що сьогодні потрібна серія таких «круглих столів». Вони стали б певним містком до того, щоб ми були почуті не лише у своєму середовищі, а й у ширших верствах суспільства.

Степан ГАВРИШ:

— Ви зачепили дуже важливий аспект внутрішньої мотивації життя сучасної інтелігенції. Ви сказали, що в української інтелігенції не було ресурсу для того, щоб вона стала національною силою. Гадаю, можемо говорити про будь-які матеріальні ресурси. Та ми перебільшуємо роль влади, коли кажемо про те, що вона мала створити цей ресурс. Така ситуація неможлива в сучасних українських умовах. Інтелігенція має головний ресурс — духовний. Це та внутрішня сила духу й волі, поєднана воєдино, котра стимулює її як певного провідника для захисту національних інтересів. І вона є містком між суспільством і владою. Саме вона могла б об'єднувати всіх навколо себе. Але держава, від якої ми очікуємо сьогодні будь-що — пряника чи батога, вона лише на це і буде здатна. Саме інтелігенція має нав'язувати державі філософію сучасного українського життя.

Треба зробити такі кроки, які дали б змогу спочатку бути почутими, привернути до нас увагу суспільства, українських меценатів, які вірять у те, що саме через захист їхніх інтересів сучасною національно відданою інтелігенцією створюватимуться умови і для них.

Мені здається, що саме ця розмова надзвичайно важлива. Головне, ми розуміємо: вона спрямована на спільний пошук відповіді на запитання: що робити? Його ставили всі — від Чернишевського і до вождя пролетарської революції Леніна. Що робити в цій ситуації?

Володимир СЕРГІЙЧУК:

— Досліджуючи історію української еліти, треба сказати, що вона — авангард усієї української інтелігенції. Вона завжди була і сьогодні залишається найпотужнішою в Європі. Чому? Бо еліта, вчені, взагалі вихідці з України, мають великий попит у всіх країнах. Їх сьогодні запрошують до Німеччини, США і куди завгодно. Рівень нашої еліти був і є високий. Але стоїть питання: чому в Україні, саме там, звідкіля росте коріння багатьох визначних відкриттів, які здивували світ (а наші вчені причетні до багатьох наукових подвигів, зокрема до реалізації американцями польоту на Місяць), українська інтелігенція, національна самосвідомість практично зосталися на узбіччі політичного шляху. Чому? Мені здається, що українська інтелігенція, патріотична інтелігенція видихалася, доклавши дуже багато зусиль для того, щоб завоювати свою державу. Згадаймо, хто був промотором усіх тих рухів, усіх тих маніфестацій, які зрештою призвели до того, що 24 серпня проголосували Акт про державну незалежність України? Хто стояв на чолі Руху, хто був ініціатором? Усе це робила українська інтелігенція. Її заслуга — і у впливі на суспільство напередодні найвизначнішого референдуму 1 грудня. Але коли відбулося те, що ми чекали скільки років, українська інтелігенція відчула полегшення і дозволила собі передихнути. Цим моментом скористався старий апарат, який підхопив владу фактично з рук інтелігенції. Підхопити — підхопив, але виявився неспроможним стати в авангарді державотворчих процесів. Цей апарат не є частиною тієї справжньої української інтелігенції, яка може будувати самостійну незалежну державу.

Друге моє пояснення, чому українська інтелігенція на задвірках нашого політичного розвитку.

А тому, що в нас український капітал не є інтелігентним. І це всі чудово знають. Тобто наш капітал не освячений духовністю. Він не є національним по суті. Тому ми разом повинні плекати український капітал, національний, інтелігентний і тільки тоді матимемо інші результати. Тільки тоді цей капітал звертатиме більше уваги на інтелігенцію, бо він розумітиме, що таке інтелігенція для підтримки цього ж капіталу. Сьогоднішній капітал цього ще не усвідомлює. Він сьогодні ще не такий. І це друга причина, на мій погляд, чому українська інтелігенція не має підтримки.

Є і третє завдання для духовної еліти. Були такі часи, коли ми з вами не знали того, що мали знати, що знають рядові громадяни будь-якої держави. Цей «атавізм» характерний ще для багатьох співвітчизників. Тому велика робота для інтелігенції — у просвітницькому напрямі, хоча треба також усвідомлювати, що не всі категорії громадян ми вже зможемо перевиховати саме в державницькому дусі. Та чим ширші маси, чим більша частина суспільства зрозуміє, що в нас іншого вибору немає, що наша дорога єдина, і що добробут, коли не наш, то наших дітей — тільки в умовах нашої незалежної держави, тим ефективніші результати нашої діяльності. Хоч би як важко було інтелігенції, вона мусить на себе брати і тягти цього плуга й далі. Іншого шляху не бачу.

Валентина ПІСКУН:

— Думаю, що всі ми, хто тут зібрався, перш ніж розмірковувати взагалі про роль інтелігенції, мусимо почати самі з себе. Коли людина не починає сама з себе, із своєї ролі, говорити про когось іншого — дуже складно. І тому кожен з нас мусить думати щодня, як колись казав Єльцин: просинаючись, ти подумав про те, що зробив для України? Кожен із нас, просинаючись, мусить думати, а що зробив я для України? І так щоранку, і так кожен із нас. Це перша заувага, на якій я хотіла б наголосити. А друге — це сама дефініція поняття «інтелігенція». Ми говоримо про інтелігенцію як про щось таке дуже ефемерне. Я переконана, що українська незалежна держава не має ще своєї інтелігенції. Бо мають вирости люди, виховані за часів незалежності, які відчують своє народження в цій державі, які причетні до її розбудови, і тільки тоді з'явиться вже та інтелігенція, котра матиме назву «українська». А сьогодні маємо нас, 40—50-річних пострадянських, а скорше, постсовєтських інтелігентів. І, виходячи із нашого постсовєтського мислення, ми ще думаємо і діємо саме за тими совєтськими мірками.

Тож говорити про інтелігенцію як про щось таке загальне, що сьогодні в нас бере участь у розбудові держави, потрібно, на мій погляд, з великими знаками запитання. Я скоріше говорила б не про інтелігенцію як про щось ефемерне, а про роль провідників нації.

Кожен, хто говорив переді мною, так чи інакше сходив на роль політичної інтелігенції, на роль того політикуму, який крутиться на поверхні, який щось промовляє на цій поверхні, робить якісь рухи. Ми забуваємо, що є маса тих людей, котрі не «світяться» кожного дня з ефіру. Але вони — та стала база, на якій розвивається сьогоднішня українська держава. І ми навіть собі не усвідомлюємо, якою мірою вона могутня й потужна. Це засвідчує те, як сьогодні проти неї згуртовуються всі антиукраїнці. Бо якби не було цієї боязні, не було створення за десять років сталого українства (не тільки простору, обмеженого нашими кордонами), а саме сталої української, то не згуртовувалися б сьогодні всі антиукраїнські сили.

Вважаю, що українська інтелігенція за десять років не програла. Вона виграла, виграла час. А час працює на нас, на Україну, на українську інтелігенцію. Бо ростуть наші діти, і ми про це ніколи не маємо забувати, жодного дня. І вони будуть кращі за нас. Вони будуть кращі виконавці і кращі українці, ніж ми. Бо ми завжди трошки пристосовувалися і звикли до того пристосуванства: так склалася наша доля, що ми мусили вижити в тому житті. А наші діти трохи безкомпромісніші. Вони підуть далі нас. І тому ми виграли час. Оці десять років. І в цьому наша велика перемога.

На мою думку, саме це зробили ті українські провідники, котрі не тільки були в політиці, а й просто працювали кожен на своєму місці. Навіть ті українські вчителі, котрі не покинули дітей і не пішли геть усі чи то в політику, чи то в бізнес і т. д.

У цьому є такий подвійний підхід: з одного боку, чого всі не покинули і не пішли? Може, вийшли б на площу, то щось швидше змінилося б. А з другого боку — українець як такий звик до сталості. І тому українська перспектива дуже прозора. Я сформулювала б її так: національна українська ідея мусить бути дуже проста, сприйнятна і всім зрозуміла. А простою, сприйнятною і зрозумілою вона буде за таких умов: заможна людина, заможна родина в незалежній українській державі. Ми на це з вами маємо покласти велику силу, в тому числі агітаційну, під час передвиборчих компаній і т. д. Це перший аспект, на що маємо звертати увагу. Другий момент — рівні можливості кожної особи. Рівні можливості в усьому, чого не створила ні сьогоднішня держава, ні влада. І вона не хотітиме цього творити, хоч би ми тут ще 25 «круглих столів» провели. Вона ніколи цього не хотітиме. Бо є закон боротьби протилежностей.

А потреби суспільства й потреби влади — завжди в суперечності. Й тому суспільство має підштовхувати ці процеси. Щоб влада не дрімала.

Сергій ПРАВДЕНКО:

— Валентино Миколаївно, а може, інтелігенція просто інертна? Я запитав Леоніда Макаровича Кравчука, коли він уже не був Президентом України: «Скажіть, чому так сталося? Мріялося і говорилося про одне — про соціальну справедливість, про заможність, про демократію, одне слово, про ту Україну, в якій краще житиметься, ніж у Союзі. А що вийшло?» — Він сказав: «Оце, знаєш, коли доходить до демократії, в економіці наперед вириваються круті. А вони схильні порушувати закон». Тобто інтелігенція виявилася безпорадною: вона відіграла ту роль, яку відіграла... І поступилася. І всім почали заправляти круті, а духовна еліта не перекрила їм шлях. Вона просто спостерігала процес... І далі, ви кажете: наші діти матимуть ліпші перспективи. Вибачте, сьогодні наші діти незатребувані, хоч би яку освіту їм дали. Кому вони потрібні сьогодні, якому роботодавцеві?

Валентина ПІСКУН:

— Вони потрібні всім.

Сергій ПРАВДЕНКО:

— Усім — це нікому. Конкретно їм ніхто нічого не пропонує, хіба що 300 грн. на місяць у кращому разі.

Валентина ПІСКУН:

— Якщо одна людина потрібна іншій — то це вже затребуваність. Якщо ми, наші думки й погляди, потрібні сьогодні для цього «круглого столу», то це вже не безперспективність.

Процес затребуваності чи незатребуваності залежить від суспільства. Суспільство штовхає процес затребуваності тих чи інших людей. Якщо ми сьогодні підготуємо півтора мільйона істориків, а суспільство не потребує їх, то треба подумати, чи є наша державна політика у сфері навчання розумна й логічна. А може, нам менеджерів треба трохи більше. Розумієте, в цьому проблема незатребуваності, а не тільки в тому, що суспільство не хоче і не може дати шанс нашим дітям. Має бути відповідний державний розрахунок усіх цих проблем.

Володимир СЕРГІЙЧУК:

— А це буде лише тоді, коли там, нагорі, оті державники будуть інтелігентами. Інакше — замкнуте коло.

Сергій ПРАВДЕНКО:

— І ще одне: чи не здається вам, що нам заважає і завадило свого часу традиційно зневажливе ставлення української інтелігенції до підприємливих, заможних людей, міцних господарів? Згадайте твори українських драматургів XIX—початку XX століть... Хто був негативним героєм, глитаями, павуками і т. д.?

Валентина ПІСКУН:

— Глитаєм і павуком ніхто ніколи не називав, скажімо, Євгена Чикаленка. Нищівними кличками називали тих, хто не працював на Україну...

Ганна СКРИПНИК:

— Не забуваймо: письменники писали так, як їх спрямовував суспільно-політичний лад на той час. Але це неправда, що українська інтелігенція геть уся була проти багатих людей. Ні.

Валентина ПІСКУН:

— Ви знаєте, безповоротність процесу, який відбувається, може засвідчувати те, що ви ніколи вже не викреслите із суспільства тих, кого називаєте крутими. Тих, хто зміг завдяки своїм талантам і навіть не зовсім благородним можливостям обдурити когось іншого, зробити на цьому свій капітал. Така людина, можливо, не є інтелігентом, але фактично вона — провідник у своїй сфері. І цю людину ми так само маємо сприйняти такою, якою вона є. Бо вона мала такі якості, яких я не мала чи ви... І досягла результату...

Сергій ПРАВДЕНКО:

— У мене до такого провідника лише одна вимога: щоб його капітал був не в офшорних зонах, а працював в Україні.

Валентина ПІСКУН:

— Треба його підштовхувати до усвідомлення цього. А взагалі процес трансформації капіталу і закидів наших до капіталу є також двостороннім і взаємним. Ми не творимо для того капіталу умов, проти того капіталу виступаємо. А ми для нього маємо творити поле діяльності. Як? Творячи нас самих ізсередини, будемо творити інших. Інтелігенція для нас не має бути чимось таким відірваним. Гуртом людей, які вміють гарно говорити про високе. Такі собі гуманітарії на узбіччі планети. Інтелігенція — це є і провідники в галузі капіталу, провідники в галузі сільського господарства. Це, як казав відомий нам з вами Іван Багряний, ті найдостойніші і найліпші люди, які щось можуть зробити і роблять у своїй сфері. Вони стають на поверхні, й за ними далі всі ідуть.

Леонід ЗАЛІЗНЯК:

— Боюсь, що мій голос пролунає дещо дисонансом. Хочу нагадати, що за свої 50 років чув дуже мало про інтелігенцію Англії, Франції, Німеччини. І багато дуже чув про інтелігенцію Росії, України, Туреччини, Індії. Грубо кажучи, чим менш інтелігентна і просунута країна, тим більше там розмов про інтелігенцію. «Поет в Росії більше, ніж поет». А в цивілізованому світі —і не більше, і не менше. Він поет, як писав Ільф і Петров, «пролетарий умственного труда». Все. А ніякий не автоматник партії, ви знаєте, хто так казав, ніяка не сіль землі. Яку функцію надано: "Глаголом жечь сердца людей»! А «прожег» ти серце чи ні — то вже твої справи, до речі. Я не закидаю працівникам пера чи науковцям: на моє нещастя, сам належу до цієї верстви. Між іншим, за десять років рейтинг наукового співробітника впав із шостого на двадцяте місце. Після валютної путани.

Термін «інтелігент» — 150-річної давнини, і його сформовано в Росії, а визначення приблизно таке: соціально заангажований і занепокоєний амбітний інтелектуал. От і все. А в Європі — інтелектуал. На цьому тримаються сучасні держави.

А куди рухаємося ми, показали голосування за відставку Ющенка і за Кінаха. Обрали нового прем'єра без допомоги всієї інтелігенції, без підтримки держав-

(Закінчення на 6—й-стор.).

Між владою і народом

(Початок на 4—5-й стор.).

ницьких партій, які стали в опозицію. Ну і добре, проголосували без них і далі пішли собі без них. І в майбутньому обходитимуться без них.

Хто вирішує ситуацію сучасної України — народ? Аж ніяк ні, немає механізму, за допомогою якого народ міг би вплинути на владу. Чому про це кажу? Ющенко на час його зняття мав по Києву рейтинг 68 відсотків. Хтось послухав його прихильників? Ні не послухав. Зняли. І що сталося? Нічого не сталося. Обійдемось і без народу, і без тих, кого ми називаємо інтелігенцією. А ви знаєте, чого нині безліч сект з'явилося? І рунвіристи, і біле братство, і послідовники різних духовних гуру, і аріяни, які продукують якісь квазіісторичні концепції і т. д. Цим займається амбітна наша інтелігенція, якій немає іншого місця. З НДІ вони пішли. Я, доктор наук, завідувач відділу, місяць тому 200 гривень отримав в Інституті археології на основній роботі. Інтелігенція думала, що вона — сіль землі, а без тої солі спокійно обходяться. Тому вона на маргінесі продукує сектантські ідеї.

Хто вирішує нашу долю нині? Якщо взяти політичний спектр України, він складається з двох великих груп. Державників і антидержавників. Державники — це ті, хто за незалежну Україну. Їх — три головні категорії. Перша — крайні праві. Друга — центристи, всі ці рухи і партії. Третя: так звана партія влади, яка зацікавлена в тому, щоб самим господарювати, без вказівок Москви. В потенціалі вона працює на незалежну державу. Антидержавники — це всі ті, хто тягне нас до старого колоніального статусу. Їх лише дві категорії. Люди з відповідними настроями. І «червоні» та «рожеві». Вони, як правило, працювали на Москву.

І ось тепер народилася ще одна потужна верства, яку ми прогледіли. Ми багато говоримо про олігархів. А що таке олігархи? Їх можна перелічити на пальцях рук. Це тільки невеличка верхівка айсберга. Сам айсберг —значно більший. Це ціла армія, яка їх підтримує: величезна кількість їхніх підлеглих із сім'ями, з розвиненою інфраструктурою і т. д. А що таке олігархія? Народилися за принципом: «на одной трубе сидели». Головні гроші в Україні робить ота сама труба, за яку ми воюємо, щоб вона в нас лишилася. Це частина російського бізнесу. В газонафтопроводах з нашого боку просвердлили невеличкі дірочки, і там хтось з них п'є нафту, нафтодолари й інші блага.

Саме ота труба продукує специфічну верству, яка за своїм походженням, генезою неодмінно працюватиме на Москву. Скажете, це їхній вибір? Який то цивілізований вибір, продемонстрував Бакай. Сидів на трубі, гроші, як кажуть, нагромадив, але потім із сім'єю виїхав разом з грошима, в який бік — ви знаєте. І біда не в тому, що вішають на шию Україні оці нафтодолари як борг. Борг можна віддати. А в тому, що ця труба продукує в Україні верству, якої не було ще десять років тому. Яка вимушена працювати на Москву.

Отже, хто вирішив зняти Ющенка і добився свого? Він і є справжнім переможцем: і над нашим народом, і над його інтелігенцією, хоч би як ми тут розводилися про її роль і місце. Ота верства, що була народжена уже в тіні незалежної України, і є головним гачком чи гарпуном, який утримує Україну в орбіті Росії. І буде утримувати. Сакраментальне питання: що робити? Оту трубу якнайскоріше вивести поза межі України. Бо вона продукуватиме наш неоколоніальний статус.

Сергій ПРАВДЕНКО:

— Залишилося оголосити чорноземи приватною власністю, а потім віддавати за борги. Замість труби з'явиться інше. Олігархія винахідлива. Але, здається, ми трохи відійшли від основної теми. Прошу, Тетяно Сергіївно.

Тетяна ВОРОПАЄВА:

— У нормальному суспільстві роль інтелігенції повинна бути трішечки більшою, ніж вона є сьогодні і була вчора. Інтелігенція добре засвоїла ще від Радянського Союзу такі функції, як просвітницька, пропагандистська, ідеологічна, але зовсім погано виконує контрольну функцію і все, що з нею пов'язано. Тобто немає такого розуміння, що духовна еліта має бути не лише порадником влади, але її опонентом. Кожний нормальний інтелігент є передусім опонентом влади. Бо будь-яка влада має певні недоліки. І тому основна місія інтелігенції нині полягає саме в контролі за владою, щоб зробити її політично відповідальною. Для цього має бути застосовано політико-правові механізми. Ще одна функція інтелігенції— пробудити громадянське суспільство. Адже не таїна, що воно у глибокому сні. І треба, щоб його пробудила саме українська еліта. Збудила не заспаних школярів, а справжніх громадян цієї держави. І щоб люди з її допомогою розуміли, що влада — не кимось дана, а обрана ними. І вони також несуть відповідальність за якість і результат свого голосування.

Також хочу сказати, що багато представників інтелігенції не завжди почуті в нашій країні. На жаль. Бо в нас суспільство теленавіюване. Але не завжди телебачення подає незаангажовані думки, незалежні позиції, об'єктивні виступи, в тому числі представників інтелігенції. Я можу навести конкретні приклади, коли УТ-1 просто зомбувало наше населення. Згадайте пропагандистську кампанію перед референдумом 2000 року. Тоді з Верховної Ради просто ліпили ворога народу. Тим часом було дуже багато проведено «круглих столів» і конференцій, де виступали авторитетні, відомі в Україні люди. Виступали з протилежних до УТ-1 позицій. І камери, які були в тих залах, все це зняли, але жодного показу по телебаченню не було. А теленавіюване суспільство потребує, щоб йому найвідоміших людей показували якомога частіше з екрана.

Роль інтелігенції потрібно підняти. Не тільки щодо контролю влади, а й у згуртуванні суспільства напередодні виборів 2002 року. Бо маємо дати якісь ідеї, напрям, дати людям зрозуміти, за кого треба голосувати і чому. Така функція мусить бути. І над цим треба працювати.

Тепер кілька слів про національну ідею. Сім років тому ми проводили цікаве дослідження. Спочатку теоретично, потім шляхом всеукраїнського опитування вийшли на таку формулу: гідність, розвиток, свобода. Повторюю, її підтримали в усіх регіонах України. І на перше місце завжди виходить поняття гідності: тут ідеться про людську гідність, громадянську гідність, національну гідність і гідність життя. Тобто люди хочуть не просто добробуту, не просто заможного життя. Вони хочуть, щоб це було достойне життя в достойній країні. Ми також запитали респондентів, яке гасло вони хотіли б написати на гербі України. Було дуже багато варіантів, «Пролетарі всіх країн, єднайтеся» також. І знаєте, що вийшло на перше місце? «Від відродження до процвітання: державність, законність, праця, права людини». І слово «праця» ставили самі респонденти. Його не було в нас, коли пропонували свою анкету.

Сергій ПРАВДЕНКО:

— Отже, так чи інакше, всі ми торкаємося теми: інтелігенція і влада. Що з цього приводу скаже Степан Богданович?

Степан ГАВРИШ:

— Я хотів би подякувати за палітру думок, які пролунали. Значною мірою вони об'єднані турботою про сучасний український світ.

Володимире Івановичу, ви обґрунтували історичну роль інтелігенції у створенні української державності. Відзначили її не просто важливе місце, а основне. Кажучи про партноменклатуру, яка цим скористалася в майбутньому, мені здається, що суто історично ви недооцінюєте засадничі процеси впливу партноменклатури на створення української державності. Саме вона була у фундаменті українського суверенітету. І далі. Леонід Львович казав про те, що серед державників є сучасна влада, яка не хотіла би, щоб нею керували з Москви. Саме удільна психологія, яка на той час ейфорійно з'явилася не тільки в українській партноменклатурі, але передусім російській, вона випередила всіх, здобувши свою незалежність на чолі з Єльциним, і спонукала партноменклатуру до процесу державної самоідентифікації. Інтелігенція підхопила, стала окрасою цієї суверенності. Але рушійною силою, локомотивом цього, з моєї точки зору, була саме українська партрадянська номенклатура, яка зберігає досі основні впливи на життя нашого суспільства. І я підтримую позицію, що саме вона сьогодні, хоч як це дивно, є однією з оберігаючих сил української державності. Її представники намагаються розбудувати себе в незалежній країні як найвпливовіша і головніша генеральна маса.

Валентина ПІСКУН:

— Річ у тому, що українські провідники доби Радянського Союзу завжди були другими. Вони ніколи не досягали рівня першого. Навіть наш перший президент за роки перебування на дуже високій посаді так і не зміг стати тим першим, не зміг стати провідником еліти, яку він повів би у розбудову держави. Не встиг закінчити свій термін і «ліг», як «лягав» під Москву. Він «ліг» під нову силу. Себто він не зміг вивершитися. І це свідчить про те, що партноменклатура не здатна створити цю державу. Не здатна за своєю природою.

— Володимир СЕРГІЙЧУК:

— Коли національна українська еліта боролася за Україну, за незалежну державу свідомо, то партійна номенклатура пішла на цей крок під впливом обставин, що склалися на той момент. Побачила, що Єльцин робить у Москві. Суд над гекачепістами. Краще від того суду подалі, голосуємо так, як сказав ЦК Компартії України. Тому це не був національно свідомий вибір. А коли з'ясувалося, що можна ще й владу взяти, використати її у своїх цілях, то чому не виявити ініціативу? Через те ця номенклатура не є тим рушієм, про який ви кажете. Згадайте березневий референдум 1991 року. На кого тоді працювала партноменклатура?

Степан ГАВРИШ:

— Я кажу про історичну хронологію процесу. Так було. І так є. Це — реалії. З них треба виходити. Але з вами погоджуся, що іншої перспективи в неї не було. Я згоден з тим, що ви сказали, цілком. І лише фіксую історичну формулу народження України. Інтелігенція широко приєдналася в той момент, коли про все, власне кажучи, було домовлено в Біловезькій Пущі, де партноменклатурні князі поділили Радянський Союз на частини.

Розумієте, я кажу про те, що ми, як завжди, недооцінюємо ситуацію, яка має місце. Недооцінюємо тієї внутрішньої третьої колони, яка є колоною державників і одночасно колоною, яка стримує розвиток сучасної демократичної держави. Цей вплив надзвичайно серйозний і сьогодні. Саме він продукує те, що ми називаємо олігархами, називаємо бідністю, називаємо тими головними разючими деструктивними елементами українського життя.

Володимир СЕРГІЙЧУК:

— Степане Богдановичу, одне запитання вам можна?

Степан ГАВРИШ:

— Звичайно.

Володимир СЕРГІЙЧУК:

— Якщо завтра сьогоднішній номенклатурі всі скажуть: поворот на 180 градусів або залишайте кабінети, яка вона себе поведе?

Степан ГАВРИШ:

— Вона буде боротися.

— Леонід ЗАЛІЗНЯК:

— Олігархи, що мають гроші, будуть боротися. Вони це довели.

Ганна СКРИПНИК:

— Вважаю, істина посередині. Вона в тому, що ця номенклатура все-таки відіграла певну позитивну роль. Хоча якби не було напрацьовано патріотичного національного настрою суспільства, вона не наважилася б на ті позиції, які було зайнято в Біловезькій Пущі. Інший момент. Ви, Степане Богдановичу, маєте цілковиту рацію, і коли стверджуєте, що сьогодні не рахуватися з потугами цієї сили буде з боку провідників, людей, що аналізують процеси, немудро. Ми повинні розуміти, що вона хоче й надалі відігравати певну провідну роль у суспільстві. Але ця сила недооцінює факту своєї відірваності від загалу, не усвідомлює певних змін у суспільстві. І якщо вона й надалі діятиме в такому само напрямі, то просто буде відторгнута суспільством. Тому тут має долучитися до ситуації інтелігенція і заявити про те, що відбувається. Якщо вони не почують нас, то почують народ, який скаже: геть чужу владу. І вийде не 10 тисяч, а 50. Будьте певні, це відбудеться.

Леоніде Львовичу, незалежно від того як ми називаємося, — інтелігенція, еліта чи інтелектуал, як завгодно назвіть, — але кожне суспільство, кожний народ продукує таку верству, яка бере на себе функції провідника нації і виконує певні політично важливі, скажімо, навіть місійні ролі у той чи інший період. І якщо шановні опоненти вважають, що інтелігенція не відіграла основної ролі у становленні державності, то, вибачте, хто відіграв? Безперечно, у Біловезьку Пущу приїхала номенклатура, але хто впродовж цілих століть закладав підвалини нашої самостійності? Не випадково ми кажемо, що весь Сибір засіяно могилами української еліти. Це все було тим тлом, яке заявило про себе у 1991-му і яке почув Кравчук. І мав діяти в певному напрямі.

Я хочу сказати, що в жодній країні світу немає такої ситуації, коли весь народ береться за розв'язання всіх цих проблем. Зрозуміло, це виконує певна верства. Назвіть її як завгодно, але ця верства народжена з надр, із середовища самого народу. Вона мусить відіграти ту роль, яка їй призначена генетично й історично. Виходячи з цього, кажу: ми дуже різні, різні наші життєві долі, різні політичні орієнтації, погляди, але мусимо усвідомлювати, що перспектива держави, перспектива наших дітей залежатиме від того, якою мірою ми захочемо почути одне одного. Якою мірою захочемо зрозуміти, що майбутнє буде лише за умови, коли ми навчимося і чути, і прощати, і, як казав цитований сьогодні Багряний, не взаємопоборювати одне одного, а шукати спільність, те, що об'єднує загальнонаціональні, загальнодержавні інтереси. Всі ми можемо працювати на благо України, незалежно від того, бідні ми сьогодні чи багаті. Це все відносне. Зате завтра буде перспектива в держави, яка буде рідною для всіх членів суспільства, і, можливо, ми зуміємо якимись своїми скромними зусиллями наблизити це громадянське суспільство.

Леонід ЗАЛІЗНЯК:

— Чи почалася незалежність з Біловезької Пущі, чи раніше? Чи зробила те номенклатура, чи інтелігенція? Помирю всіх. Ні ті, ні інші. Давайте без манії величі. Є історичні закономірності у крахах імперій. Імперія розвалюється як адміністративно й економічно неефективна система. Цих процесів було кількасот в історії людства. І те, що сталося в Біловезькій Пущі, — вже констатація речі доконаної. А ті, що підписали угоду, думають: Боже, які ми могутні! Розчерк нашого пера — воно, дивись, усе і розсипалося. Заслуга номенклатури є. В тому, що вона... осідлала той процес. Я хочу нагадати, що романтики роблять революцію, а користаються її результатами... знаєте хто. Ота наша вся партія влади.

Сергій ПРАВДЕНКО:

— Хочу підтвердити ваші слова конкретним прикладом. 1970 рік. Мені було ледь за 20 років, третій курс університету. Ми йдемо з моїм викладачем, доцентом, по Володимирській, якраз до Богдана. І Микола Миколайович Бурмака, царство небесне йому, каже: «А ти знаєш, Сергію, СРСР розпадеться. Всі імперії розпадаються». Кажу, як? Вони ж усі мали заморські території, тому і луснули. А це ж скомпоновано, бачите, як потужно та ще й дротами зав'язано... І я тоді не повірив йому. Звичайно, не кожний викладач не кожному студенту це скаже. Але він був тоді так само переконаний, як і я зараз, що імперія мала розпастися.

Леонід ЗАЛІЗНЯК:

— Це всі знали, крім наших істориків. Ми були до такої міри класичною імперією, що Римській до нас було дуже далеко.

Степан ГАВРИШ:

— Після тривалої дискусії приємно відзначити, що українська інтелігенція є. За різних критичних поглядів на неї, оцінок її ролі взагалі. Вона є скарбницею духовної України. І, безперечно, без її серйозних дій сьогодні, без її енергетичної політики і впливу на державотворення, на організацію життя в нашій державі очікувати, що завтра відбудуться якісь чудові події і все зміниться на краще, неможливо. Якщо ми маємо кожен свою позицію, то вона достатньо гармонізована в комплексі інших, вона не є суперечлива за ідеєю. Ми по-різному, можливо, оцінюємо окремі епізоди історичного життя України, сучасної ситуації, дещо розходимося у прогнозах майбутнього, але загалом одне одного чудово розуміємо. Ми не говоримо лише про політичну інтелігенцію, ми говоримо про провідників нації, які мусять мати політичні позиції. Це не означає, що всі вони мають бути політиками. Але представники еліти на кожному місці, біля кожного творчого пульта повинні визначатися саме тепер, як завтра жити нашим дітям у цій державі. Бо, власне кажучи, нічого на долонях нам ніхто не принесе.

Сподіваюся, що наша розмова знайде місце на сторінках «Голосу України», і це буде корисна практика для спілкування з українською громадою. Без сумніву, порушені теми знайдуть відгук у самої інтелігенції насамперед, бо вона активно читає «Голос України». Зачеплять вони за живе й український політикум, який також є колективним читачем своєї газети. Може, вони запропонують власні погляди, власний аналіз ситуації. Тому є всі підстави вважати, що сьогодні ми недаремно знайшли час на запропонований редакцією «круглий стіл».

Підготували Людмила КОХАНЕЦЬ, Сергій ЛАВРЕНЮК. Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

І той хліб, що в полі

 Урожай-2001

Не менш як годину віз нас степовим шляхом директор племптахорепродуктора «Молодіжний» Петро Могильний. З одного боку до самісінького райцентру Солоного вище колін стояла густа пшениця, з другого — рівні і чисті бігли за горизонт рядки кукурудзи. Ця прогулянка, відчувалося, приносила Петру Олександровичу задоволення.

— Такої сприятливої погоди, як нинішня, я на своєму віку й не пригадую, — усміхався чоловік. — Урожай, схоже, видасться багатим.

Його господарство усім випробуванням наперекір вистояло і сьогодні одне з небагатьох в області готове до збирання. Тим часом на Дніпропетровщині загалом косити та молотити буде що. Але і без проблем не обійтися.

— Ми матимемо змогу зібрати цього року зернових удвічі більше, ніж торік, — сказав голова Синельниківської райдержадміністрації Віктор Горб. —На третині площ озимої пшениці очікуємо по 70 центнерів з гектара.

Майже три мільйони тонн зерна вдасться намолотити загалом в області.

Інша річ, чи зберуть усе до зернини? На 340 тисяч гектарів ранніх зернових — 2 тисячі 140 комбайнів. На кожен агрегат припадатиме 392 гектари. А це, вважай, на місяць жнивування. Колись у косовиці брало участь понад 5 тисяч зернозбиральних машин. Отож втрат, і чималих, цього разу, вочевидь, не уникнути.

Хлібороби Покровського району заявили, що народне прислів'я «Не той хліб, що в полі, а той, що в коморі» застаріло й потребує поправки. Бо і той, що в полі, теж хліб.

— Нині область вишукує, ремонтує та за надзвичайним графіком реставрує машини, — повідомив заступник голови облдержадміністрації Олександр Шевченко. — І, за попередніми даними, «знайшли» ще майже 500 комбайнів. Ще б стільки.

Постає вельми «делікатне» запитання: ну збере область нечуваний в останнє десятиліття урожай, і на які торги з ним податися? Навіть маючи більш ніж достатньо замовників, які вже сьогодні ладні укладати контракти, це ще не гарантія, що реалізують із зиском. На внутрішньому ринку суто фуражне зерно навряд чи матиме ажіотажний попит. Адже поголів'я худоби скоротилося мало не втричі. І то добре, звичайно, що на Дніпропетровщині прогнозують не менш як 500 тисяч тонн збіжжя віддати людям за земельні паї. Але однозначно не в програші залишиться тільки той, хто збере високоякісне продовольче зерно переважно сильних і цінних сортів. На нього покупці знайдуться і в Європі.

У Нікопольському районі теж живі традиції, закладені знаменитим тут агрономом Володимиром Кураткіним.

— І озимий клин, і всі ярові посіви ми підживили мінеральними добривами, — повідомляє голова Нікопольської райдержадміністрації Володимир Євтушенко. — Причому, 70 відсотків площ — двічі. А сьогодні завершуємо третій етап догляду за озимими: боремося зі шкідниками...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Папери на власність коштують грошей

Стверджують, що приватизація земельних ділянок здійснюється безкоштовно. На якій підставі в такому разі вимагають плату за виготовлення технічної документації та оформлення державного акта на право приватної власності на землю?

Зінаїда ЛУЦЕНКО.

Київська область.

Передача земельних ділянок у власність громадян провадиться безкоштовно. Але послуги, пов'язані з розробкою технічної документації, встановленням меж земельної ділянки в натурі, оформленням державного акта на право приватної власності тощо, надаються за плату. В окремих випадках органи місцевого самоврядування мають право ухвалити рішення про те, що для деяких категорій громадян оплату цих робіт можна здійснювати з місцевого бюджету, якщо в ньому на ці цілі передбачені кошти.

Одні живуть, інші доживають

Наболіло!

Після оформлення пенсії я поїхав до села.

І ось на собі відчув, як несправедливо держава ставиться до міських пенсіонерів.

Це особливо відчутно після виходу указу Президента про гарантії захисту економічних інтересів та поліпшення соціального забезпечення селян-пенсіонерів.

Незрозуміло, чому Леонід Кучма, підписуючи указ, геть забув про міських пенсіонерів, які ледь животіють.

Пенсіонери-селяни мають приватні будинки, присадибні ділянки, тримають худобу і птицю. Багато хто продає продукти рослинництва і тваринництва, і при цьому не сплачує податків. Одна сусідська сім'я пенсіонерів тримає трьох свиней, майже 40 індиків, курей та качок — це десь 5 000 гривень надбавки до пенсії. Інша сім'я, маючи корову, щодня здає молока на 10—15 гривень.

Крім того, колективні сільськогосподарські підприємства видають своїм пенсіонерам продовольче та фуражне зерно, олію, цукор і крупи, продають за низькими цінами інші продукти. Надають безплатні послуги з оранки городів, беруть на себе витрати на похорон.

Селянин-пенсіонер отримує щороку доход 950—1500 гривень від здавання землі в оренду. А мені, міському пенсіонерові, за все треба платити з пенсії. Я жебрак порівняно з селянами.

Хіба можна було зрівнювати пенсії селян і мешканців міст, які живуть з магазину і базару?!

Чи можна вирішувати соціальні питання, не зважаючи на екологічну обстановку міст?!.

Хочеться сподіватися, що депутати Верховної Ради, розуміючи, що Україна і в майбутньому має бути індустріальною країною, під час розгляду та прийняття пенсійного закону вживуть усіх заходів для поліпшення соціального забезпечення міських пенсіонерів на рівні селян-пенсіонерів.

С. БЕРЕЖНИЙ.

Дніпропетровськ.

Голодному не співається

Є в Костополі мікрорайон Хмизи. Такого статусу однойменне село набуло після приєднання до райцентру. Але він не вплинув на розмірене життя більш як двохсот тепер уже городян. Відділені від міста новобудовами, притулені до лісу та дачних масивів, Хмизи все ще залишаються селом, де всі знають одне одного і залюбки спілкуються. Для цього місцевий сільський клуб — найкраще місце. Старенький, але ошатний, він збирає під своїм дахом або на затишному зеленому подвір'ї мешканців усього мікрорайону.

Завідувачку клубу Валентину Ярмольчук застала за фарбуванням підлоги.

— Оце з техпрацівницею ремонт зробили, — каже Валентина Миколаївна. — Відкладала з кожної зарплати на фарбу.

Люди йдуть сюди, як у старі часи, на вечорниці, де гуртом співають, жартують і про життя гомонять. Молоді на Хмизах мало: роз'їхалися на навчання, зате на вихідні стільки приїжджає... Та культурний заклад не лише для молоді. Ось, скажімо, пенсіонерка Раїса Гурівна Регеза тільки-но впорається по господарству, одразу біжить до клубу співати або в театральний гурток. Ця поважна 71-річна пані сміялася, розповідаючи, як в одній п'єсі грала наречену.

— Скільки незлобивих жартів гуляло тоді по Хмизах, — каже бабуся Рая. — Але я не ображаюся: для того й старалась, щоб людей розвеселити.

Розповідали, як весело проходять у них колядування. Або ж купальське свято — на природі, біля ставка, з Водяником та іншими казковими персонажами.

Схоже, те, як організоване дозвілля, залежить і від громади, і від культпрацівника. Валентина Ярмольчук —з місцевих: виросла на очах, ще молодою залишилася вдовою з трьома дітьми, двоє з яких — тепер студенти. Її авторитет тут беззаперечний.

— Вона у нас і за медика, і за соціального працівника, і сусідів помирить, якщо між ними чорний кіт пробіжить, — кажуть люди.

Валентині Ярмольчук, звичайно, на свої 0,75 ставки жити важко. Мусить тримати живність, чималий шмат городу, а у вихідні вирушає вона «човником» до Білорусі.

Ентузіазм ентузіазмом, а підтримка культури ой як потрібна: зарплати мізерні, матеріальне забезпечення культустанов (кількість їх після державної реєстрації значно скоротилася) не витримує критики. Щоправда, з 1 березня передбачено підвищити ставки культпрацівникам. Оскільки в бюджеті-2001 цих коштів не передбачено, то просили в столиці по мінімуму. Поки що мовчання. Тому й доводиться керівникам клубних і бібліотечних установ переводити людей на неповний робочий день, але з таким самим обсягом роботи...

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

! У номер

■ *Волинь*

Поліська картопля для степових чумаків

Аграрники Волинського Полісся, схоже, відмовилися від вирощування «другого хліба» — картоплі. Нинішньої посівної сільськогосподарські кооперативи північних районів, де найліпші грунти для картоплярства, засадили бульбою не більш як 5—10 гектарів угідь кожен. Натомість картоплярством почали займатися на Поліссі підприємці з Півдня і Сходу України.

Зокрема, у колись знаменитому картоплярському краї—Ратнівському районі — кілька підприємців з Харкова взяли в оренду і засадили бульбою понад 200 гектарів землі сільськогосподарського виробничого кооперативу «Колос». А в кооперативі «Полісся» фермер з Дніпропетровська орендував під картоплю 15 гектарів.

Заїжджий господарник посадив елітне насіння, яке придбав у Німеччині. Розраховуватися з власниками земель будуть частиною врожаю. Що, безумовно, радує тутешніх селян. Адже у такій спосіб можна буде провести сортооновлення картоплі. За таких вигідних умов усе більше господарств пропонують свої угіддя підприємцям зі степових регіонів, яких тутешні хлібороби називають не інакше, як «чумаки». Адже вони (із багатотонними вантажівками) є найвигіднішими покупцями другого хліба Полісся. А тепер і його виробниками, повідомляє *наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.*

■ *Запитували — відповідаємо*

Будинок у спадок, а ділянка — в користування

Дістався у спадщину будиночок у селі. Біля будиночка було городу 40 соток. Коли зайнявся оформленням будинку та земельної ділянки на себе, сільрада виділила мені і дозволила приватизувати лише 0,25 га. Чи правомірні дії сільради?

Микола ОНІЩУК.

Тернопільська область.

У зв'язку з тим, що земельну ділянку не було приватизовано, ви маєте право на успадкування лише приватного житлового будинку. Разом з будинком до вас перейшло право на присадибну ділянку. Але згідно із Земельним кодексом України площа земельних ділянок, призначених для обслуговування житлового будинку і господарських будівель (присадибних ділянок) у сільській місцевості не має перевищувати 0,25 га. Отже, сільрада діяла в межах чинного законодавства.

Якщо ви постійно мешкаєте в цьому населеному пункті і хочете вести особисте підсобне господарство, зверніться до сільради із заявою про виділення і передачу вам у власність земельної ділянки для зазначеної мети. Розмір такої ділянки з урахуванням тієї, що вже є, має становити не більш як 0,6 гектара.

Марина КОВАЛЬЧУК.

■ *Черкаси*

Приборкання пестицидного монстра

У селищі Єрки Катеринопільського району триває ліквідація міжрайонного складу невідомих, непридатних та заборонених до використання засобів захисту рослин. Ця небезпечна споруда набила чималу оскомину і місцевим жителям, і районному керівництву. За довгі роки існування вона стала вмістилищем 132 тонн отрутохімікатів. Саме на будівлю, дах якої давно протікає, більшість єрківчан списують усі свої негаразди зі здоров'ям. Пестициди, мовляв, з дощами потрапляють у грунт, тому воду з колодязів пити не можна. Але доводиться — іншої немає.

Токсичні речовини перевантажують у спеціальні залізобетонні контейнери, які, згідно з проектом, поховають у могильнику за межами Єрок. Ємності, запевнив керівник робіт Станіслав Ларін, гарантують безпечне зберігання хімікатів протягом ста років.

«Голос України» не раз звертав увагу можновладців на пестицидну загрозу. За словами головного державного екологічного інспектора Катеринопільського району Анатолія Коркача, саме публікації «ГУ» зрушили проблему з мертвої точки. Після багаторічних обіцянок кошти на поховання небезпечних препаратів врешті-решт знайшлися.

Тили одержують ордери

Ще донедавна провінційна Полтава нагадувала потужний мілітаристський центр: два військові училища, авіадивізія, школи і полки зв'язку та ще безліч різних військових частин і підрозділів. З розпадом Союзу розбіглося і військо, а вояки залишилися напризволяще. І так склалося, що місто одержало одну з найдовших у країні черг на житло для «бідних гусарів». Три роки тому проблиском надії для них стала програма «Житло — військовим».

Кому хоч раз довелося бувати в «хрущовських» гуртожитках, а тим паче жити в них, добре знають їх планування. У п'ятиповерхівці по вулиці Маршала Бірюзова останніми «хазяями» були іноземці, які понад усе на світі полюбляли смажені оселедці (очевидці стверджують, що під час їхнього приготування на загальній кухні в радіусі сотні метрів непритомніли навіть мухи), і залишили у спадок, по суті, голі стіни. «Звалили» їх на плечі ПМК-64, яка колись входила в систему агробуду і зуміла вижити, тоді як більшість «собратів» наказали довго жити. Знаючі люди високу ступінь живучості пов'язують з ім'ям її начальника — Володимира Конопелька, який зумів реалізувати свої амбітність і професіоналізм у Полтаві. Один ресторан «Іванова гора» чого вартий. Отож із занедбаної гуртожиткової коробки «викрутили» 60 розкішних квартир із метражем, про який можна лише мріяти (кухня-їдальня — 16 кв. м!). Зрозуміло, усі роботи виконано за якісним стандартом із сучасних оздоблювальних матеріалів. А ордери одержали тили: вояки, інваліди, чорнобильці, афганці... А загалом тільки в обласному центрі це третє новосілля для військових і їхніх сімей. А ще «під ключ» здано будинки в Пирятині й Миргороді. Три шістнадцятиповерхові «хмарочоси» плановано заселити цього року. Мир новому дому!

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Зобов'язати міністра оборони...»

Повертаючись до надрукованого

Якось дочка імператора Цезаря запитала генерала Максимуса:
— Чи служитимеш ти моєму братові, як служив батьку?
Улюбленець війська, яке за командування полководця мало лише перемоги на славу Рима, відповів:
— Я завжди служитиму Риму.

А тут читаю запевнення міністра оборони Олександра Кузьмука і стає ніяково. «Збройні сили й надалі будуть практично підкреслювати свою відданість Верховному головнокомандувачу, Українській державі і народу України».

Утім, міністр тут ні до чого. Не царська це справа вникати в текст, написаний помічниками, які так і не зрозуміли, кому присягають служити солдати й генерали. Не можна дорікати Олександрові Івановичу також за інколи неправедні дії його помічників. Не може генерал армії занурюватися у справи всіх підлеглих. Інакше навіщо йому така армія заступників і помічників, утримувана на кошти платників податків...

Але образливо стає за міністра, котрого суд ставить по команді «Струнко!» і зобов'язує виконати те, що він... має робити за службовим обов'язком.

Безпрецедентний випадок, чи не так? І хто ж із підлеглих насмілився й примудрився отак підставити начальника?

А все той самий полковник Селюк! Це він, такий-сякий, не мириться з генеральським "я начальник — ти дурень" уже вісім(!) років. Це він, Микола Романович, сидячи в кріслі заступника начальника управління кадрів Міноборони, 1993 року насмілився у телефонній розмові покритикувати і висловити невдоволення методами роботи тодішнього командувача військ Одеського округу. Зухвалий полковник неабияк розгнівив генерала Радецького: той письмово зажадав направити полковника до Одеси, «щоб він особисто вибачився перед командувачем». Селюк, який не звик заглядати в рота начальству, не приїхав і не вибачився.

А через сім місяців Радецький став міністром оборони. Знав би Микола Романович, де він має впасти... Загалом, через сім тижнів після переїзду «одесита» до Києва, «ну, справжнього полковника» звільнили з посади під пристойним приводом її скорочення. Щоправда, непокірний дух гонористого Селюка ще не вивітрився з кабінету, коли його зайняв інший вояка, але вже на... генеральській посаді. Така от економія народних коштів по-військовому. Миколу Романовича понизили на посаді на 8(!) службових ступенів. Про те, як усі ці роки полковник Селюк бореться за відновлення на посаді «Голос України» писав тричі. Тричі зверталися ми до міністра з проханням особисто розібратися в ситуації і відновити справедливість. Але кожного разу генерал армії доручав це підлеглим. А ті під копіювальний папір строчили відповіді на захист тих, хто незаконно, за переконанням Селюка, зняв його з посади. І невтомно повторювали, скільки пропонувалося посад невгамовному полковникові, а той, мовляв, відмовлявся. По суті ні відповів ніхто і на депутатські запити.

Виходило, і газета Верховної Ради, і народні депутати України просто напускали туману, за що й до відповідальності притягнути не гріх. Та міністр не сердився, великодушно спостерігаючи за боротьбою неугодного полковника.

Олександр Кузьмук не відреагував навіть на рішення військового суду від 29.09.99 р., який встановив, що «подання про усунення з посади полковника Селюка, яке було єдиною підставою для видання наказу (*про скорочення посади і звільнення.* — **Авт.**), містить відомості, що не відповідають дійсності і викладені неправдиво».

Здавалося, ліпшого приводу для виправлення «помилки» попередників у Кузьмука не було. Та ні, мабуть, і справді, як у Висоцького: «...слово «честь» забыто...». Але Селюк ще вірить і сподівається на Президента, якому пише чергового листа і просить «відновити в законних правах». Адміністрація гаранта Конституції направила звернення Миколи Романовича до... Міністерства оборони. За законом (і не за одним!) Олександр Кузьмук мав особисто розглянути звернення й ухвалити рішення по його суті, повідомивши про це заявників. Міністр знехтував розпорядження Президента України, Верховного головнокомандувача, відданість якому він підкреслював не раз.

...Ось тоді й народилася скарга до військового суду на неправочинні дії міністра оборони. Суд Центрального регіону (головуючий — полковник В. Дімарецький), треба віддати йому належне, дуже детально розібрався у справі й зобов'язав міністра оборони «забезпечити належний розгляд та прийняття конкретного рішення по суті звернення Селюка до Президента України...». Крім того, суд прийняв часткову ухвалу на адресу тогo-таки Кузьмука, в якій «розшифрував» футбольну гру зі зверненням, яку затіяли підлеглі міністра.

...Військова колегія Верховного Суду України рішення і часткову ухвалу суду першої інстанції залишила без змін, а касаційну скаргу представників Міноборони — без задоволення. Чи виконає рішення суду Олександр Кузьмук? Чи піде протореною стежкою і доручить розбиратися у всьому підлеглим? Що, схоже, стало стилем його роботи.

На жодну з трьох публікацій про Селюка, до речі, Олександр Іванович і бровою не повів. А на одну з них відповіли... із Вінниці. Якийсь В. Мазур (посада і звання не зазначені) із управління кадрів Військово-повітряних сил України(?) розглянув статтю «Краще б та ракета розтрощила бюрократичну фортецю» й інформував редакцію в дусі «Відчепіться!».

Читаєш цю відписку і постає запитання: за кого має журналістів той начальник? Чи поважає він себе, свого начальника, який доручив розглянути по суті статтю і парламентську газету? До речі, про ракету, що впала в Броварах. Знаєте, кого крайнім зробив Кузьмук? Командувача ракетних військ та артилерії генерал-лейтенанта Володимира Терещенка. А той, за його твердженням, на момент пуску був у складі офіційної делегації... у Грузії. Та все-таки його було усунено з посади «у зв'язку з загибеллю людей під час проведення бойових стрільб». Інакше кажучи, генерал-лейтенант скоїв кримінально карану дію?

Терещенко звернувся з позовом на міністра Кузьмука до суду.

— Я прошу спростувати інформацію, викладену у двох наказах, — каже Володимир Іванович, готовий відстоювати свою честь і репутацію до переможного кінця.

Невже і йому — генералові, як і полковникові Селюку, знадобляться для цього довгі роки?

Що тоді казати про офіцерів, молодших за званням?

Іван ІЛЛЯШ.

Передплата-2001

Спробуй і виграй!

(Початок на 1-й стор.).

■ Видавничо-поліграфічний центр «Мавік» (добірки книг та поліграфічної продукції).
■ Сільськогосподарське підприємство «Алекон» (призи на суму до 500 гривень).
■ Охоронна фірма «Блек-Вайт» (призи на суму до 300 гривень).
■ Курси діагностики і лікування в Госпіталі Сітько МРТ. Надано ВАТ «Асоціація «Темп», президент Микола Казаков.
■ Комплекти книг на кримінальну тематику. Надано ТОВ «Юрпрес», генеральний директор Олександр Кучинський.
■ Всеукраїнська профспілка працівників науки, виробництва і фінансів (Дніпропетровськ, голова ЦК Петро Петриченко) — оздоровчо-лікувальні путівки у здравниці та санаторії України.
■ ЗАТ «Дніпропетровський комбінат харчових концентратів (генеральний директор Олександр Ковров) — набори кавових напоїв торгової марки «Золоте зерно».
■ Дніпропетровська приватна фірма «Анаїр» (генеральний директор Юрій Ледней) — дорожні сумки та саквояжі.
■ Дніпропетровське приватне підприємство «Гевік» (генеральний директор Віктор Гевод) — побутові водоочисники «Аквілегія».
■ Запорізька обласна організація НСПУ — бібліотечка книг запорізьких письменників із автографами.

Іншими запорізькими спонсорами надані такі призи:
парасолька;
керамічна ваза із напиленням;
електробудильник;
набір керамічного посуду.
Передплачуйте і вигравайте!

■ *Читаймо «Голос» разом*

Щастить фінансистам

Найбільшими везунчиками в розіграші призів від «Голосу України» по Буковині є, як з'ясувалося, службовці, а точніше, працівники фінансової сфери. Кілька років тому чудова мармурова ванна дісталася Домніці Воротняк — економістові з фінвідділу Чернівецької міськради. Після неї пощастило ще кільком бухгалтерам та фахівцям з аудиту.

Цьогоріч до списку щасливчиків потрапила працівниця Пенсійного фонду Любов Василівна Купчанко, яка теж має справу з фінансами. Вона виграла два стільці з плюшевою оббивкою виробництва Сторожинецького меблевого цеху. Призом жінка дуже задоволена — вони прикрасили її квартиру.

Цього ж дня на Чернівецький корпункт «Голосу України» прибула жителька містечка Сокиряни Ольга Іванівна Сагайдак, щоб одержати набір панчішно-шкарпеткових виробів, презентований виробничо-торговельною фірмою «Мальва». Цей приз комбінований, половина набору — втіха для жіночого серця — ажурні колготи та модні панчохи з лайкрової пряжі. А представникам чоловічої статі неодмінно сподобаються кілька видів елегантних шкарпеток. Виробнича марка «Мальви» знана далеко за межами України. До речі, це підприємство є постійним спонсором нашого часопису.

■ *Призер «ГУ»*

А ще хоче фотоапарат

Микола Іллічко з Цюрупинська Херсонської області отримав приз від керівника дитячого фотоклубу Ігоря Альперта — набір фотоплівок «Коніка». Наш постійний передплатник запевнив: «Залишаюся з «Голосом України» і хочу неодмінно виграти фотоапарат».

Сподіваємося, йому «пофототаланить»!

Фото Алли БРУСИЛОВОЇ.

Оголошення

Арбітражний суд Донецької області (83048 м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 33/64Б від 21.05.2001 р. про банкрутство орендного підприємства «Костянтинівський завод скловиробів ім. 13-ти розстріляних робітників» (Донецька обл., м. Костянтинівка, вул. Шмідта, 3) р/р 26006301551061 у відділенні ПІБ України м. Костянтинівка, МФО 334550, код 00293189.

Розпорядником майна призначено Шунькіна Ю. В.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

***Вищий арбітражний суд України оголошує тендер** по вибору постачальників наступних видів обладнання:*
— комп'ютери (до 160 шт.);
— сервери та мережеве обладнання (4 шт.);
— принтери (до 50 шт.);
— копіювальна техніка (до 6 шт.).
Строк поставки товарів — до 30.08. 2001
Фінансування — бюджетне.
Місце доставки — місто Київ.
Тендерну документацію можна отримати за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 5, к. 410 з 20 червня 2001 року до 20 липня 2001 року, або поштою за письмовим замовленням.
Пропозиції приймаються до 30 липня 2001 року.
Для довідок звертатися за телефоном 228-70-42.

До відома акціонерів!
Акціонерний банк «Синтез»

повідомляє, що 28 липня 2001 року об 11.00 відбудуться загальні збори акціонерів в приміщенні банку за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 32-а. Реєстрація акціонерів з 10.00 за місцем проведення зборів. Акціонер повинен мати при собі паспорт, представник акціонера — доручення на право участі у зборах.

Порядок денний:
1. Збільшення статутного фонду АБ «Синтез».
2. Затвердження положень про Львівську, Харківську та Чернігівську філії АБ «Синтез».

Довідки за телефонами: 228-00-64, 244-36-12, 228-66-28.

Додаткова інформація до п.1 порядку денного.

Збільшення розміру статутного фонду АБ «Синтез» проводиться з метою збільшення капіталу банку.

Збільшення статутного фонду здійснюється шляхом додаткового 11-го випуску простих іменних акцій кількістю 1600000 шт. номінальною вартістю 10 грн. кожна, загальною вартістю 16000000, 00 грн.

Проект змін до статуту АБ «Синтез»:

Пункт 4.1 викласти в наступній редакції: «Статутний фонд банку складає — 42000000,00 грн. Статутний фонд поділений на 4200 000 шт. простих іменних акцій, номнальною вартістю 10 грн. кожна.

Акціонери банку користуються переважним правом придбання акцій додаткового випуску.

Підписка на акції здійснюється з 05.09.2000 р. по 05.03.2002 р.

Телефони для довідок: 228-64-00, 228-66-28.

Правління

«Голос України», 15 червня 2001 року. № 105 (2605)

Летить луганський тепловоз, зупинка у комуні

«Проектна потужність «Луганськтепловоза» розрахована на виробництво 120 секцій тепловозів на рік»,— сказано в оголошенні про продаж підприємства ***(«Новини приватизації», 22 травня ц. р., стор. 21)***

Стій, машино!

Лише 10 років тому Луганський тепловозобудівний завод був одним із найбільших аналогічних підприємств світу. Причому за 35 років свого існування підприємство випустило 45 тисяч тепловозів. Саме луганськими локомотивами було забезпечено всі вантажні магістральні перевезення на неелектрифікованих ділянках залізниць СРСР. В 11 країнах Європи, Азії, Африки та Латинської Америки працювали ці машини.

Луганці завойовували ринок. Випускаючи 1300—1400 локомотивів на рік, вони забезпечували понад 96 відсотків усього їх союзного виробництва.

Переймися, читачу, цими цифрами: 1400 тепловозів на рік — це 120—130 — на місяць. А в 2001 році раптом оголошують про проектну потужність 120 тепловозів на рік. Куди поділися більш як 90 відсотків виробничих потужностей цього заводу-велетня?

Із раніше проданих 24 відсотків акцій багатотисячному трудовому колективові заводу перепало менш як п'ять відсотків цінних паперів. Тепер Фонд держмайна України виставив на продаж контрольний пакет Державної холдингової компанії «Луганськтепловоз» у розмірі 76 відсотків її статутного фонду. Якщо після продажу 24 відсотків акцій виробничі потужності скоротилися на 90 відсотків, то що залишиться від заводу, коли буде продано контрольний пакет за смішовинною ціною?

Основні фонди «Луганськтепловоза» на початку 90-х років становили кілька мільярдів повноцінних радянських рублів у перерахунку за тодішнім курсом — мільярди доларів США. А тепер стартову ціну 76 відсотків акцій підприємства визначено в 44 мільйони гривень — близько 8 мільйонів доларів США.

Як видно, «бізнес» полягає в тому, що нові господарі, розпродавши верстати, технологічне обладнання, рейки залізничних колій, інші матеріальні цінності, отримають у багато разів більше, аніж ціна, яку вони заплатять за «жалюгідний», що випускає лише 10 тепловозів на місяць, завод. Уже й не пригадують, що колись його продуктивність становила 5—7 тепловозів щодоби. Але 35 тисяч працівників і їхніх сімей добре пам'ятатимуть ті часи, коли була робота і достаток.

Тому й не випадає дивуватися, що луганці голосують на виборах за минуле. На парламентських і президентських виборах Луганська область віддавала і віддаватиме свої голоси порожніх шлунків за комуністів. Але це вже не матиме значення. Розпродане на брухт обладнання відновлювати не буде кому, як і робочі місця.

То з чим залишаться ті 10 тисяч нинішніх працівників заводу? На що житимуть їхні сім'ї?

З'ясовується, добрі дядечки в керівництві Луганщини обіцяють їм... дивіденди. Тільки ось хто їх отримає, якщо завод буде продано з молотка? І чи варто сподіватися на них злиденним робітникам? Міркуйте самі.

Битий небитого везе

Отже, в лютому 1996 року нинішній глава облдержадміністрації Олександр Єфремов був директором товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Мега ЛТД». А нинішній його заступник Євген Свиридов —генеральним директором Державної холдингової компанії «Луганськтепловоз». Що в них було спільного? Бізнес. Вони уклали договір про «спільну діяльність з маркетингу та фінансового оздоровлення» заснованого раніше комерційного банку «Укркомунбанк».

Статут ДХК «Луганськтепловоз» не передбачав, звісно, таких широких жестів свого керівництва. Але це не зупинило «бізнесменів». Євген Свиридов виступав від імені всього підприємства. Сказано: оздоровлювати банк — зроблено. Того самого дня, 22 лютого 1996 року, із коштів підприємства фірмі «Мега ЛТД» було перераховано 125 тисяч гривень. Минуло три тижні. І ось уже 15 березня директор фірми «Мега ЛТД» Олександр Єфремов підписує контракт з президентом якоїсь прибалтійської фірми «АВ&С ЛТД» Отто Трумпісом на придбання програмно-технічних засобів для «Укркомунбанку» загальною вартістю 50 тисяч 130 доларів США.

Причому в контракті передбачили і платника — Державну холдингову компанію «Луганськтепловоз». І не мало значення, що це підприємство не укладало з прибалтійцем жодних контрактів. Нинішньому заступникові губернатора, тодішньому гендиректорові «Луганськтепловоза» Євгенові Свиридову достатньо було листа компаньйона — директора фірми «Мега ЛТД» Олександра Єфремова, в якому він пропонував переказати гроші на оздоровлення КБ «Укркомунбанку» у валюті. І вказується рахунок, але вже не «Мега ЛТД», а не багато не мало фірми HALYLEY LTD в одному із прибалтійських банків через банк Нью-Йорка. На підставі цього листа з рахунку «Луганськтепловоза» попливли за кордон кошти. І це при тому, що «Луганськтепловоз» винен мільйони гривень до місцевого та державного бюджетів, великі борги у заробітній платі перед робітниками підприємства.

Через десять днів «прибалт» — президент фірми «АВ&С LTD» Отто Трумпіс письмово повідомляє «Мега ЛТД», що не має змоги виконати свої зобов'язання за контрактом і повертає 50 тисяч 130 доларів. Але не «Луганськтепловозу», який і переказував до Нью-Йорка грошики, а на рахунок фірми Олександра Єфремова.

Ці гроші — і 125 тисяч гривень, і 50 тисяч 130 доларів США — залишилися в розпорядженні фірми «Мега ЛТД».

А може, подумаєте ви, «прибалт» помилився, не туди гроші переказав. Як удалося з'ясувати з допомогою Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією, ніякого «прибалта» Отто Трумпіса і в заводі немає. Фірму «АВ&С LTD» зареєстровано в Ризі не на Отто Трумпіса, а на громадянина ФРН. А власником рахунку, на який слухняно переказав гроші «Луганськтепловоз», був мешканець Луганська Едуард Лозовський. Він і клієнт «Лятвіяс Приватбанку», і він мав кодове ім'я «HALYLEY LTD». І він очолює ВАТ «Сокіл», що є одним із співзасновників комерційного банку «Укркомунбанк». Зазначимо, через деякий час Едуард Лозовський стає заступником Олександра Єфремова на посаді керівника «Укркомунбанку».

Так, операція з переказування грошей за кордон і повернення їх в Україну вже на рахунок іншого клієнта є не що інше, як завуальований обман держави.

За зверненням народних депутатів України від Луганщини викладені вище факти перевіряла прокуратура Луганської області. І, уявіть собі, відмовила у порушенні кримінальної справи. Про це без тіні сумніву повідомив депутатам виконувач обов'язки прокурора Луганської області державний радник юстиції 2-го класу Рева. Мовляв, об'єднують кошти для санації комерційного банку — чудово, порушень немає, переказали гроші державній компанії за кордон і повернули їх на зовсім інший рахунок — не біда, мовляв, не міг компаньйон виконати умови контракту. А ті 125 тисяч гривень і 50 тисяч 130 доларів США, що попливли з рахунку «Луганськтепловоза», як і домовлялися, було використано на санацію комерційного банку. І, мовляв, жодних збитків «Луганськтепловоз» не зазнав.

Але саме на ДХК «Луганськтепловоз» списали неповернені фірмою «Мега ЛТД» 95 тисяч гривень на збитки господарської діяльності. І це при тому, що підприємство «Луганськтепловоз», за даними податкової адміністрації, — боржник перед своїми працівниками. Заборгованість з бюджету становить 37 мільйонів 444 тисячі гривень, у тому числі недоїмка з платежів — 15 мільйонів 935 тисяч гривень.

Проте фокус окремих діячів Луганської обласної прокуратури не пройшов. Генеральна прокуратура України діяла відповідно до законодавства, її представники з виїздом до Луганська перевірили наведені в цій статті факти. Зокрема, ті, що стосуються розгляду звернень народних депутатів України від Луганщини та реагування на викладені в цих зверненнях дані.

Заступник Генерального прокурора України Олексій Баганець повідомляє, зокрема, що перший заступник прокурора Луганської області Рева давав помилкову інформацію на запит народного депутата України С. Сінченка. І йому вже вказано на неналежний контроль за розглядом депутатських звернень.

А щодо «Укркомунбанку», то з приводу того, як цьому банку дісталося приміщення, підготовлено протест. Порушено також кримінальну справу за фактами зловживання службовим становищем, незаконного переказу валюти за кордон посадовими особами холдингової компанії «Луганськтепловоз». Розслідування кримінальної справи на контролі.

Чи вдасться Генеральній прокуратурі довести справу до логічного завершення і доказати, що в Україні всі мають бути рівні перед законом, — і робітник заводу, і глава облдержадміністрації з його заступником? Чи знову минуть терміни давності, шкода комусь видасться дріб'ницею? Відповідь — за самою Генпрокуратурою.

Наведений тут фактаж — це маленька часточка з величезного масиву діяльності місцевого обласного керівництва. Потерпають через неї передусім підприємства, трудові колективи, люди, які втратили робочі місця.

Згортається, руйнується виробництво, все продається за безцінь, ще колись благополучні сім'ї, в яких годувальники працювали, опиняються за межею бідності. Це не може не злити людей. Вони в усьому звинувачують владу. І не тільки Єфремова та Свиридова. Люди звинувачують Президента, звинувачують незалежність України, вони ладні повернутися в сите минуле. І реально голосують за нього на виборах. Бо тоді вони мали роботу і стояли на черзі на покупку холодильника. А тепер він їм не потрібен. Холодильники порожні.

Нема чим годувати дітей, немає грошей на одяг, навчання, лікування. Хто-небудь з місцевого керівництва дивився в голодні очі своїх дітей, коли дитина просить їсти, а в багатодітної матері нічого немає в холодильнику? Нема чого дати поїсти її дітям тому, що їй і її чоловікові винні в заробітній платі за роботу на «Луганськтепловозі», а гроші замість зарплати пішли на рахунки комерційних структур. Хіба це не дискредитація центральної влади, того самого Президента, уряду, парламенту, всієї правоохоронної системи? Ось і голосують люди порожніми шлунками.

Вони проти бездумної і злочинної приватизації, яка дощенту знищує все, що працювало й забезпечувало життя. Отож на цьому етапі багато, коли не все, залежить від правоохоронних органів.

Остаточно зневіряться луганці в справедливості чи все-таки жеврітиме надія, що в Україні дотримується закон — справа за Генпрокуратурою.

Зима була жорстока. Луганськ залишався без тепла і води, багато міст і сіл — без електрики. І міській владі нічого не залишалося робити, як направити до обласної прокуратури матеріали, що пояснювали, як область пограбувала бюджет міста. Але ми вже знаємо про благодушно-благоговійне ставлення облпрокуратури до місцевого обласного керівництва. Та ніхто й не думав відновити справедливість. Бо всі ці проблеми були другорядні.

Зачистка ринку

Аналізуючи економічну ситуацію, що склалася на Луганщині, дедалі більше переконуюся в думці, що відбувається безпрецедентна зачистка ринку. Руйнуються підприємства вже не тільки і не так для придбання їх за безцінь задля зміни господарів.

Виробничі потужності руйнуються, щоб звільнити ринок для збуту в Україні продукції зарубіжних виробників. Очевидно, в цьому й полягає «супербізнес»: зарубати своїх, аби прийшли чужі. Реалізація таких планів коштує дорого. Адже нормальний бізнесмен розуміє, що, купивши погублений завод, він для налагодження виробництва має вкласти силу-силенну коштів, щоб випускати конкурентоспроможну продукцію, завоювати ринок збуту.

А мародер готовий зруйнувати, продати на брухт усе начиння заводу і нічого не випускати, щоб утекти за кордон. Інакше неможливо — бути власником мертвого заводу і жити серед людей, викинутих на вулицю... Ось я й переконуюся, що ринок зачищають. На це кинуто всі сили.

«Луганськтепловоз», мабуть, потрапив під цю зачистку. Якщо його потужності вже оцінюють так, як написано вище.

Завод, окрім тепловозів, виробляв унікальні залізничні транспортери вантажопідйомністю від 62 до 500 тонн для перевезення великогабаритних вантажів, потужні гусеничні плавальні транспортери і машини забезпечення переправ.

«Луганськтепловоз» внесено до переліку підприємств, що мають стратегічно важливе значення для економіки та національної безпеки України. Цей завод згідно з рішенням Кабінету Міністрів України визначено головним виконавцем Державної програми розвитку транспорту України.

То що, все це Україні не потрібне? Але ж бо й рухомий склад залізниць доведеться поновлювати. Якщо завод пустять з молотка і потужності його скоротяться і підуть на спад далі, Україна змушена буде закуповувати все необхідне за кордоном. А Росія та інші країни СНД? Їхній ринок Україна також втратить. Прийдуть інші.

Росія не має матеріальної бази магістрального тепловозобудування. Брянський і Людиновський заводи виробляли лише маневрові тепловози, а Коломенський спеціалізувався на дизелебудуванні і виробляв невелику кількість пасажирських тепловозів на рік...

Де гарантія, що розпродаж з молотка за безцінь за вочевидь заниженими характеристиками — це не розчищення ринку для іноземних виробників стратегічно важливої продукції?

Керівники Луганської області на словах обстоюють відновлення зв'язків з Росією. Недавно навіть Лужкова в себе приймали. Проте насправді, замість того, щоб освоювати ринок Росії, поставляти туди луганські тепловози, що становлять основу локомотивного парку Росії, до яких створено в Росії відповідну інфраструктуру, є запчастини, замість установлення реальних промислових зв'язків, необхідних і Росії, —немає в неї інших тепловозів, — замість реальних справ улаштовують помпезні прийоми.

У Луганську — одному з найбільших промислових центрів — нині практично немає жодного завода, фабрики, які нормально працюють. За десять років їхні обсяги виробництва скоротилися в сотні разів. Розвалено Луганську область. Сміховинні темпи зростання відсотково на папері, якими пишаються окремі обласні керівники, обумовлено тим, що періодично йде поставка нафти на «Линос». А оскільки промислове виробництво в області практично знищено — розвалено «Фарбник», верстатобудівний завод у Луганську, більшість інших підприємств — на папері збільшуються темпи зростання.

Заборгованість у заробітній платі на душу населення в Луганській області максимальна по Україні. Ось і виходить, як у тій пісні: іншого немає за нинішнього керівництва Луганської області — колишніх партійних та комсомольських секретарів — у луганських тепловозобудівників шляху, тільки в комуні наша зупинка.

Розграбування національного багатства триває. Не ловіть гав, панове-чужоземці та доморослі зачищувальники! Прокиньтеся, люди, ви втрачаєте Вітчизну!

Петро СТЕПАНОВ,
народний депутат України 12-го скликання, почесний працівник важкого і транспортного машинобудування СРСР, заслужений машинобудівник України.

Де гарантія, що розпродаж з молотка — це не розчищення ринку

Дива і проблеми Країни сходу сонця

III. Айбо

Японською це означає «улюбленець». Японці кажуть, що це — лев, проте більше він схожий на собаку. Айбо бачить, чує, демонструє гарний чи поганий настрій, грається з м'ячиком і виявляє максимум блаженства, коли його пестять. Це — робот другого покоління, створений компанією «Соні». Захоплююча іграшка! Але айбо наштовхує на роздуми. Адже ця тварина-робот цілком може бути і символом лідерства країни в галузі техніки, і символом деяких, як на нас, проблем японського суспільства.

Айбо вже давно у продажу. Коштує, в перерахунку, понад тисячу американських доларів. Розрахований був на дітей, але раптом найпопулярнішим став у самотніх жінок віком від 20 до 30 років. Утім, чому раптом? Таких нині багато. Паралельною є проблема народжуваності і, відповідно, старіння нації. Водночас аж ніяк не всі можуть дозволити собі тримати справжню, живу тварину. Хоча б тому, що для цього треба мати власну квартиру (а це величезні гроші), бо наймачам заводити чотириногих друзів заборонено. Та й, чесно кажучи, після київських просторів важко уявити, де ж можна, скажімо, погуляти з собакою в тісному, максимально забудованому Токіо. Отож доводиться задовольнятися штучним айбо. І хоча він дуже милий, та все-таки робот. Трохи не те. Втім, це на наш суб'єктивний, неяпонський, погляд...

IV. Печаль Хіросіми

Справді неповторний краєвид відкривається з високих околиць міста Хіросіми. З одного боку вона оточена горами, з іншого — омивається Внутрішнім Японським морем, усіяним тут численними мальовничими острівцями. Містом несуть у море свої води кілька річок, на вулицях цвіте екзотичний для нас олеандр. Розповідають, що після атомного бомбардування саме ця стійка рослина ожила й зацвіла швидше за інших. Тепер олеандр — символ міста. Таким символом з повним правом міг би стати і птах Фенікс: Хіросіма в прямому розумінні постала з попелу й нині нічим не відрізняється від «колег». Хоча печаль незримо присутня в цьому мальовничому місті — незважаючи на його сучасність, гамірність і безтурботність торговельних кварталів. Про понад півстолітньої давнини біду нагадують збережені в їхньому тодішньому вигляді руїни Хіросімської виставки важкої промисловості (**на знімку**), музей, численні пам'ятники. Один з них — дівчинці Садако Сасакі, котра померла від променевої хвороби за 10 років після бомбардування. Пам'ятаєте історію про паперових журавликів, що їх поспішали робити для Садако ровесники? «Спіть спокійно, ця помилка більше не повториться», — напис на саркофазі, де лежать списки померлих унаслідок бомбардування. Таких понад 200 тисяч. Списки щороку поповнюються: люди досі страждають через отримані тоді хвороби.

6 серпня 1945 року 13-річний Косіро Кондо (**на фото**) був удома: відмінили заняття в школі. Вже збирався піти скупатися в морі, коли почув гудіння американських бомбардувальників. «Але вони летіли дуже високо, — згадує він, — і я ще подумав: бомбардувати не повинні. Аж цієї миті побачив синій спалах. Одразу відчув біль в очах, зверху на мене наче звалилася спека, я затулив обличчя руками. Мене якоюсь неймовірною силою кинуло вбік, і я знепритомнів. Прийшов до тями від болю в усьому тілі. І зрозумів, що я — під руїнами свого дому. Дякувати Богові, дістав лише незначні фізичні ушкодження, тож зміг вибратися з-під розвалин і навіть спочатку допомагав рятувати сусідів. А над нами стояв величезний атомний гриб...»

Пізніше Косіро Кондо дізнається, що атомна бомба впала на відстані лише 2,3 кілометра від його будинку, а теплова хвиля цілковито знищила й зруйнувала все у радіусі 2 кілометрів від епіцентру. 80 тисяч осіб загинули відразу, 140 тисяч жертв уже налічувалося до кінця 45-го року. Кондо-сан каже, що йому пощастило. Безвісти пропав його старший брат, який був неподалік від епіцентру вибуху. «Я врятувався, хоча тепер у мене цілий букет хвороб, — розповідає Косіро Кондо. — Допомогло те, що незабаром після бомбардування впав у забуття, не вживав продуктів, забруднених радіацією. Також поталанило не потрапити під смертоносний чорний дощ, який пройшов Хіросімою відразу після бомбардування».

— Американські льотчики — молодці, влучили точно в центр міста, — з гірким гумором зазначає Кондо-сан.

Які сьогодні почуття у нього до американців? «Мені хочеться багато сказати не простому американському люду, а їхнім політикам і військовим, — каже він. — Усі потерпілі від бомбардування та їхні близькі вважають, що США повинні визнати: те, що вони зробили — нелюдський вчинок. Ми зіграли для них роль піддослідних кроликів...» Утім, багато чого Косіро Кондо хоче сказати і власній державі. «З боку японського уряду ніколи не було бажання врятувати цивільних потерпілих, — вважає він. — Урядовці завжди турбувалися лише за військових». Через це, каже Косіро Кондо, цивільні жертви бомбардування об'єдналися в свою організацію «Хібакуші». Вони добиваються від уряду компенсації родичам тих, хто загинув унаслідок бомбардування — так, як це отримують родичі військових жертв атомної атаки. А найстрашніше, переконаний Кондо-сан, було не саме бомбардування, а наступні хвороби. «Слава Богу, — каже він, — генетичних наслідків атомного бомбардування на практиці не зафіксовано. Проте ми постійно боїмося за своїх дітей та онуків...» Що ж, ми зі своїм Чорнобилем добре це розуміємо.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

(Продовження. Початок у №104).

Хроніка Факти. Події

Київ

Гривня сильніша за євро?!

Завершився семиденний візит в Україну місії Світового банку на чолі з його директором по Україні та Білорусі Лукою Барбоне. Делегація провела консультації із Президентом і Прем'єр-міністром України, міністром фінансів, головою НБУ та багатьма іншими урядовцями. Під час зустрічей обговорювалися хід українських реформ, проблеми в економічній, політичній і соціальній сферах. Особливу увагу було приділено процесам приватизації в енергетиці та необхідності розширення співробітництва сторін у реформі агропромислового комплексу. Окремо розглядалися питання втілення стратегії СБ щодо надання допомоги Україні та прогрес, досягнутий у підготовці Програмної системної позики обсягом 750 млн. доларів США. На заключній прес-конференції Лука Барбоне зазначив: «За результатами цих переговорів СБ відчуває впевненість, що новий уряд продовжуватиме напрацювання, здійснені протягом останніх 18 місяців». Він також дуже високо оцінив роботу попереднього уряду для стабілізації національної валюти, підкресливши, що «нині гривня набагато сильніша за євро». Коментуючи підсумки візиту, пан Барбоне висловив сподівання, що «дуже скоро фінансова співпраця між Україною та Світовим банком розпочнеться у повному обсязі».

Тель-Авів

Припинення вогню на тлі сутичок

Із Західного берега річки Йордан і сектора Газа надходять повідомлення про спорадичні сутички — після того, як Ізраїль заявив про початок виконання домовленості про припинення вогню.

Скоп'є

Знову в Македонії

Генсек НАТО Джордж Робертсон і координатор зовнішньої політики та безпеки ЄС Хав'єр Солана прибули до Македонії. Їхня мета — обговорити запропонований президентом Борисом Трайковським мирний план.

Шанхай

Противага?

Тут розпочався дводенний саміт «Шанхайської п'ятірки», до якої входять Росія, Китай і три країни Центральної Азії. Китай домагається, щоб «Шанхайська п'ятірка» стала противагою зростанню американського впливу.

Нью-Йорк

Поновлення переговорів із Пхеньяном

Сполучені Штати провели перші від початку роботи нової американської адміністрації переговори з Північною Кореєю. За заявою Держдепу, ця зустріч була корисна для американо-корейського діалогу.

Літак упав на хай-вей

У США розбився двомоторний літак. Він упав прямо на велику пожвавлену трасу, що проходить уздовж усього східного узбережжя. Місце аварії оточили, внаслідок чого утворилася багатокілометрова пробка.

Гетеборг

Буш у центрі уваги

Відмова Буша від Кіотських угод щодо боротьби з глобальним потеплінням стала ключовим моментом на саміті лідерів ЄС у шведському місті Гетеборзі. Напередодні в Брюсселі було заявлено, що Європа вважає неприйнятною бездіяльність Вашингтона у питаннях зміни клімату на Землі.

На знімку АП: *на знак протесту проти політики США двоє шведів забивають американський магазин. Напередодні зустрічі в Гетеборзі тисячі демонстрантів протестували проти глобалізації.*

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Орел у наручниках

У Лівані визволили орла, заарештованого за підозрою у шпигунстві на користь Ізраїлю. До поліції надійшов донос на ліванця, в якого у клітці жив цей птах, спійманий під час полювання. В орла на лапі було металеве кільце з написом івритом. У поліції вирішили, що це кільце — частина передавальної антени, а птаха-шпигуна заслано до країни ізраїльтянами. Мисливця викликали до військового прокурора, орла ж забрали в дільницю.

Було проведено розслідування, і з'ясувалося, що орел не шпигун: кільце йому на лапу прикріпили орнітологи, щоб стежити за міграційними потоками птахів. У результаті і орла, і хазяїна відпустили додому.

Шлюб з громадянами Туркменистану — дороге задоволення

У Туркменистані стали жорсткішими правила укладання шлюбу між іноземцями і громадянами країни. Тепер, якщо іноземець хоче одружитися, він має внести 50 тисяч доларів на спеціальний розрахунковий рахунок Державної страхової організації Туркменії.

Ці гроші стануть гарантією забезпечення неповнолітніх дітей у разі розірвання шлюбу. Крім того, іноземець має прожити на території Туркменії до моменту укладання шлюбу не менш як рік, мати квартиру, а також прописку або бути зареєстрованим у відповідних органах.

При цьому для туркменських громадян установлено мінімальний вік вступу в шлюб — 18 років. Представники дипломатичних місій у Туркменистані з розумінням поставилися до такого рішення керівництва республіки. Проте в Центральному ЗАГСі Ашгабата шлюби з іноземцями не реєструють уже більше року.

Перший випуск хорватських україністів

У Центральній бібліотеці русинів та українців Загреба відбулося урочисте святкування першого в історії Хорватії випуску україністів. Одинадцять хорватських студентів відділення славістики філософського факультету Загребського університету, успішно пройшовши курс навчання, здобули спеціальність «українська мова та література». За чотири роки студій вони не тільки досконало опанували професію, а й стали щирими друзями України, шанувальниками й популяризаторами її багатої національної культури. Хорватські студенти з самого початку брали активну участь у роботі українських фольклорних груп, на численних концертах неодноразово виступали з українськими народними піснями та танцями. Серед української національної меншини в Хорватії давно стали популярними вечори української поезії, на яких хорватські студенти розповідали про українську літературу, декламували вірші Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Миколи Вінграновського та багатьох інших видатних поетів. На згаданому святі випускники-україністи також виступили з чудовим концертом, де було представлено пісні, танці й рецитацію. На цьому ж вечорі з нагоди 20-ї річниці її викладання в Загребському університеті привітання приймала й викладачка української мови та літератури Раїса Тростинська. Саме вона зуміла прищепити хорватським студентам щиру любов до України, її мови та культури. З вітальним словом до присутніх звернувся перший секретар Посольства України в Республіці Хорватія Юрій Лисенко. Він передав Центральній бібліотеці русинів та українців подарунок від українських видавництв «Смолоскип» і «Кальварія» — близько ста книжок сучасних поетів та прозаїків України.

Вл. інф.

Марко у пеклі

Тахірович — кримчанин бувалий, тому навіть з бодуна на осонні не всядеться. Зазвичай він виносить стільця з велотреківського бокса, заповненого гоночними велосипедами, дефіцитними запчастинами до них та іншим вкрай потрібним металом, до напівдоламаного телевізора включно, притуляє спинкою до облупленої стіни з видряпаними пацанвою написами й заглиблюється у вивчення кросворда однієї з місцевих скандальних газеток. Кросворд — на цілу сторінку. Газетка — щоденна. Хвилини — святі. Тінь-бо тане протягом якоїсь години! Але заради такої справи...

— Тарханкутський півострів? Ганяли ми там. Ведмедя ще, пам'ятаю, винищем напоїли. Це у західній частині Криму. Навіть північно-західній, так правильніше. Поверхня горбаста, але в основному це степ. Скажу одразу: дороги там — лайно. О-от-такенне каміняччя. Через те коли що, то вже конкретно. Що там ще може бути?.. Мис Тарханкут... Класна річ. Проте його бачити треба. І навіть обов'язково. До дідька соляних озер. Питної води — навпаки. Ти краще її не дегустуй. Або кип'яти до одуріння. А взагалі бери мінералку у сільмагах. Цього добра навалом. Чого-о? Ні, ведмеді там не водяться. Той цирковий був. А ось гадюки є, каракурти всілякі... Тут думка визріла кулемет тобі на кермо встановити, будеш відстрілюватися. Хоча... Навіщо тобі зайва вага? А велосипед ми тобі, звичайно, перевіримо... Які проблеми?..

Не сказав це Тахірович, що окрім каракурта, більш відомого під назвою чорна вдова, водиться там ще така павукоподібна диковинка, як фаланга. Теж гидота добряча. Тому слід не лише під ноги дивитися, як із сідла злазиш. Але й постіль перевіряти, як вкладаєшся. І одяг струшуй щоранку, перш ніж на себе начепиш. А у всьому іншому...

Це ковбойська пісня, Васю!

Дві години двадцять сім хвилин «закиду» у просмердженому вихлопними газами автобусі Сімферополь—Красноперекопськ до крихітного селища Воронцовка, вздовж одноманітного ландшафту під сонцем, що пряжило крізь брудні вікна, і в компанії роботяг, які витріщаються на тебе, — це круто. Проте справжній обвал, і одразу — опинитися на перехресті посеред степу сам на сам з прохолодним вітром, просякнутим вологою повітрям і великим білим щитом із синіми літерами «Контрольована прикордонними військами зона». Спасибі хоч попередили. Але поки не затриманий — вперед.

Повний кайф від степових доріг, які мало чим відрізняються від путівців, тричі мав рацію Тахірович, приходить пізніше. До глибини душі переймаєшся знаком «Інша небезпека», який часто сусідує із такими, наприклад, роз'ясненнями: «Причина ДТП — перевищення швидкості й порушення правил маневрування» (ділянка Роздольне—Портове); «...наїзд на пішоходів» (Міжводне—Чорноморське); «вибоїста дорога» (Чорноморське—Оленівка). Від Абрикосівки до напевне відомої всім Євпаторії дорожні знаки й кілометрові стовпи взагалі можуть «піти гуляти», проте до того часу вже втягуєшся у рух степом, як гравець — у підкидного. Виїжджати треба вдосвіта: десь на початку шостої. Поперше, траси порожні й можна шпарити там, де вони хоч трохи кращі: навіть по осьовій, а то й по протилежній смузі. Плюс ще низка переваг. Перша — запас часу. Дід, що пливе возом на гумових шинах, може сказати, буцімто від Воронцовки до Роздольного кілометрів п'ятнадцять. Не треба розслаблятися: більш аніж двадцять. При виїзді з Євпаторії компаша крутого вигляду хлопців біля автозаправки на запитання, чи далеко до Сак, з посмішечкою кидає: «Кілометрів тридцять. Гаразд, двадцять дев'ять». Посміхнутися дозволяється: двадцятий кілометр якраз у центрі Сак, на підйомі. У районі селища Котовське (траса Стерегуще—Міжводне) асфальтівка жахлива до повного неподобства: глибокі баюри плюс сліди протекторів і гусениць тракторів, навіки залишені в гудроні, перетворюють її на повний аналог пральної дошки. Місцевий ковбой, витончено матюкаючи корів за узбіччям, тетеріє від того, що бачить у світанковій імлі.

— Здалеку їдеш? А далеко?

Відповіси — дурницю зробиш. Відмовчишся...

— Чого це дороги ваші такі хрінові, тачку не розженеш?

— Далі кращі будуть!

Не будуть. Проте найцікавіше за все, що аборигени за своїм селищем з географією не в ладах. Біля селища Веселе (траса на Чорноморське) дівчина-барменша ніяк не може второпати, як проїхати на Криловку, коли наступне село перед Євпаторією — Порфир'ївка. Сміятися будемо? До повороту на Новоозерне—Криловку немає й ста метрів. А парочка, яка їде від містечка Мирний, оригінально плутається у відстані до нього. «Їхати машиною хвилин двадцять», — кокетливо стріпує стрижечкою «під палець» руденька. «Хвилин п'ятнадцять», — не погоджується її молодожон.

Чотирнадцять кілометрів, якщо по життю. І ось тут дуже важлива друга перевага: вдосвіта вітру немає. Чи майже немає. Зі сходом сонця він повільно прокидається, наростає до пружності й упертості, переходить з бокового на лобовий, безжально, по-садистськи повільно висмоктує сили. До полудня у селищі не сховався — і їхати вже не в змозі, і йти сил не стачить. А разом з цим зникає і третя перевага: рівнинних доріг. Часом здається, що вантажівка, обігнавши тебе на виструнченій асфальтівці, досягла лінії горизонту й зупинилася за малою, скажімо, потребою. Оманливе враження. Вона їде. І коли не відводити погляд, бачиш, як «тане» кузов у весняному серпанку сходу. Восени, коли степ одноманітно сіро-коричневий, при скаженій спеці, це особливо давить ни психіку. Люди бувалі рекомендують їздити тут напровесні. Коли багато перелітних птахів, що урізноманітнюють виття вітру своїм співом-щебетом. Коли за узбіччями трава вище колін. Коли за ними палають червоними клаптями перемоги лапаті маки. Особливо розкішні — втім, може, й випадковість — саме на тринадцятих кілометрах трас. І коли ще немає чи майже немає напівтверезих відпочивальників, для яких, власне, й виставлені попередження щодо небезпеки запальної гри зі степом. Нами до прикрого неоспіваним, але зведеним забугорними кінушками до рисковитого слова прерія.

Чортів закуток

Гарик із Оленівки, за місцевими натяками — консультант фільмів «Люди й дельфіни» та «Пірати XX століття», а якщо й ні, то чоловік все одно щиросердий:

— На розвідку приїхав? Тут є на що подивитися.

Він має рацію сто тридцять разів і більше. За Оленівкою, ліворуч, славетний заповідник Атлеш. Карколомно стрімкі скелі над морем і недосліджені належно гроти під ними забрали не одне життя. Тут є кладовище тих, що зірвалися з круч, і пам'ятні дошки загиблим підводникам, більшість тіл яких так і не знайдено. А напис на чорнувато-білястому камені: «Він любив море більше за життя» —примушує схилити голову не на мить.

— Гарику Федоровичу, десь тут є відрізок старокримської дороги, кілометрів двадцять. Проїхати б ним!..

Усмішка сповзає з почорнілого од вітрів і сонця обличчя Гарика, а з губ зривається куце й зле. Чомусь напівпошепки:

— Облиш... Навесні дорога не вторована, продертися можна лише у серпні чи вересні. Це перше. Зразом тицьнешся у цілу низку глибоких балок, тоді велосипед доведеться тягти на собі. Й до середини не доб'єшся, як водитиме тебе краще за будь-якого бухаря. Це друге. Низка ділянок шляху — великі камені-«окатиші», проїзд ними просто неможливий. А якщо з маху й попхаєшся, то ремонтуватися будеш довго. Чи взагалі вже не будеш. Тут як вийде. Це три. Ще низка — суцільні плитки вапняку, по яких пливеш як по льоду. Плюс до цього вони розташовані надто близько до урвищ. Водії машин туди просто бояться наближатися. Це чотири. Коли раптом дощ, тверде покриття путівців одразу перетворюється на слизький глей, під яким — кам'яні плити. Колеса у цьому глею йдуть юзом, в'язнуть, прокручуються, проте не більше. Звичайно, це чортів закуток, тут ніколи не буває дощу. Але якщо вже буває!.. По коліна й лікті борсатимешся у багнюці, поки не просохне. Це п'ять.

Гарик навіть про «Приму» забув, поки виголошував такий повчальний монолог. І, дивлячись, як він, ухиляючись від вітру, креше крихітною в його порепаних чіпких пальцях столичною запальничкою, розумієш, що попрохати провести за окрему платню — все одно що назвати суму, в яку ти оцінюєш своє життя. Скільки правиш?.. У чортів здача буде?

— А якщо поїдеш сам, — пихкотнув Гарик димом, — то повинен знати: старокримської дороги немає. Це павутиння путівців у степу. Воно змінюється щороку. Через те блукатимеш дуже довго й куди виберешся — невідомо. Отож — усе. Закрили тему.

— Тут має бути ще Джангул, я чув...

— Атлеш бачив? Для першого разу досить. Май на увазі, ми ні з ким не прощаємося. А приїдеш наступного... Туди з ночівлею треба йти. І пішки. Там навіть мотоцикл не пройде. Такі підйоми, що їздця через багажник кидає...

На світанку Гарик, що нечувано, вийде провести тебе у зворотній шлях. Звичайно, із ввічливості. Адже він переконаний: ти повертаєш у бік Чорноморського, а не звертаєш на Атлеш.

Спасибі, Гарринальде Федоровичу! У запалі азартних ігор із асфальтівками Тарханкуту ви врятували від величезної дурниці. І на знак вдячності слів прощання не почуєте.

Пропусти пісню крізь серце

Творчий портрет

Десять років тому дніпропетровський поет, актор і бард Валерій Ковтуненко співав свою зворушливу пісню «Ми маємо шанс врятувати зневірені душі». Запрошував людей у храм сповідального саду, закликав навіки позбутися комплексу меншого брата і т. д. А сьогодні можна казати, що сам Валерій Іванович усі ці останні десять років невтомно та одержимо працював і працює задля того, щоб рідний народ сповна використав і реалізував свій шанс.

І сталося це не випадково. Усе життя своє і до цього Ковтуненко пробуджував у людей почуття власної гідності та гордості, мов нектаром добра, заповнював найпотаємніші щільники їхніх душ кращими устремліннями. Які сам успадкував і від батьків, сільських учителів, і від тих наставників та педагогів, котрі вчили його спершу в музичній школі, а потім і в театральному інституті. І вже минає ледве не тридцять літ, як дніпропетровські шанувальники сцени знають талановитого, нині заслуженого артиста України, Валерія Ковтуненка. Свого часу йому вистачило кількох театральних сезонів, щоб у виставах дніпропетровських шевченківців «Сватання на Гончарівці», «Конотопська відьма», «Запорожець за Дунаєм» та інших створити понад десяток яскравих образів.

Але тутешня публіка, і передусім молодіжна, дружно і чи не в першу чергу заповажала і визнала Валерія Івановича ще й як виконавця власних пісень. Популярнішого барда годі тоді було шукати у Дніпропетровську. І це незважаючи на те, що писав він україномовні тексти, а музику — в традиціях народної мелодики. Уявіть собі, це не заважало Валерію збирати повні зали учнів, студентів, а також робітничої та сільської молоді. Уже згодом підрахував: за якихось неповні три роки у палацах культури і клубах, на польових станах, будівельних майданчиках і навіть у заводських цехах провів понад тисячу творчих зустрічей і концертів. І ті цикли пісень, котрі потім склали дві його збірки віршів — «Пісня іволги» та «Сповідальна ніч», сотні, якщо не тисячі земляків досі пам'ятають, бо то їхня молодість. А що це значило для поновлення національної самосвідомості цілого покоління початку сімдесятих років у зрусифікованому, краю важко переоцінити й сьогодні.

Якнайвищої оцінки заслуговує і той період, коли Валерій Ковтуненко разом з народною артисткою України Лідією Кушковою утворили спільний театр-студію «Воля». Це однозначно було унікальне явище у вітчизняній культурі, доробок якого прислужився і досі служить патріотичному вихованню нових поколінь нашого народу. Адже театр двох акторів, писали на початку 90-х років чи не всі газети держави, своїм призначенням обрав утілення кращих зразків української класичної й сучасної літератури на сцені і телеекрані. Отож спочатку народжувалися спектаклі, а слідом і телестрічки за творами і про творчість Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, П. Грабовського, М. Коцюбинського... А першу стрічку поставили і зіграли Лідія Кушкова та Валерій Ковтуненко, до речі, за історичним романом Ліни Костенко «Маруся Чурай». І разом понад двадцять відеофільмів, що транслювалися телебаченням, тепер мають у своїх фільмотеках школи, вузи та літературні й театральні студії.

«Свою пісню, своє серце я тобі приніс» — цими словами однієї зі своїх пісень Валерій Ковтуненко завжди присягає рідному народові. Але ми думаємо, що насправді він приніс та несе і щось набагато більше. Не перечимо, скажімо, що в Україні чимало театрів, які вважаються національним надбанням. Але що поміж них не загубився,

Сімнадцять днів серед завмерлої у весняній холоднечі сітки доріг, місцерозташування яких не одразу визначають навіть аборигени

Страшнішого за об'їзди вовкулаки не знайти

Проскочивши крізь Красносільське до Мар'їна по такій само паскудній, але єдиній, не заблукаєш, асфальтівці, а потім під уже сліпучим сонцем через Окунівку й Громово — до Знам'янського, одразу поринаєш у жорстоку реальність. Біля крайнього будинку дід, брудно матюкаючись, дуже популярно пояснює, що пересипом найдовшого у Криму озера Донузлав не проїхати, хай навіть бачиш виструнчену дорогу:

— Да через триста метров перекопали, лядські души! Який там катер, бабо! Він раз у день, в час дня, ходить і штатських не берьот. А ти на двох колесах вопше не лазь на причал! Шпійон якийсь! Дуй через Веселовку!

Дід — оптиміст. Крім того, що не побачиш славетну Беляуську Могилу, до Веселовки тягти через два селища, кілометрів до вісімдесяти намотаємо, а при зустрічному вітрі — сміливо за сотню бери! Але й повертати — куди?

І знов, уже вкотре, виникає враження, що на відлюдному гудроні ти — як з документами на КП. Крутячи в пальцях ключі від «Волги», чоловік середніх років, напахчений як студентка: «За Медведєво —обережно! Там суцільний щебінь метрів триста. Проколешся одразу й на обидва!» Чистенький, пристойно одягнений хлопчина на зупинці у Новоіванівці: «Здрастуйте! Щасливої вам дороги! Я впевнений, ви доїдете!» Жінка на повороті, як виявилося, у бік такого потрібного тобі Аблимицького мосту: «Стійте! Вам краще сюди! Набагато ближче!»

Кажуть, у загнаних коней з губ — кривава піна. Не бачив. Але велосипедний ланцюг не з чорним, а синюватим, як міксером збитим, мастилом споглядати довелося. Коли в'їхав уже після полудня до найближчого від моря селища Штормове. А що було б, якби їшов через Атлеш?

І якраз отут, познайомившись з директором місцевого будинку культури Олександром Васильовичем, дізнався, що мав на увазі бувалий гонщик Тахірович, наполягаючи на мінералці:

— Місцеві тільки кажуть, що воду з кранів пити можна. Це раніше її подавали з Кримського каналу. Але теперь насосна розкурочена... Кольорові метали, що незрозуміло? Водопровід теж старий, тридцять сім років тому будували, так зараз лише одна свердловина робить. Риємо криниці метрів на три. Якщо глибше — йде солона. Втім, влітку будь-яка пересихає. Та воно все одно. Городи поливать — ще хай. До того ж очисні споруди також у зруйнованому стані! А пити... Сциклини це, а не вода, по-чоловічому скажу! І не тільки в нас. По всьому Тарханкуту. У кращі часи питну взагалі завозили. Як китайці, треба було до капіталізму переходити, планомірно. Та що тепер! Продовольчий відділ магазину праворуч, за клумбами... Знайдете.

У дияволових рукавах

Залишилося хіба згадати отруйних гадів, але... Не сезон. Ближче до літа треба. Крихітне гадюченя, що заблукало на безлюдному пляжі, бачив. Сантиметрів двадцять завдовжки й тонке, як мотузочок. А ось лихий — попутав.

Спочатку за Євпаторією. Перебравшись вузеньким, насиченим транспортом перешийком вздовж розвалених, спалених, як вибухами розкурочених кемпінгів і автостоянок, наскрізь просолений вітром з Каламітської затоки, повернув до першого, що трапилося на карті, селища. Найближчого до моря. І одразу ж у повітрі забриніло довге, хльостке, грізне, як удар пастушого бича у світанковому тумані, слово гар-ні-зон. Вдамося, аби не напружувати тих, хто й так усе знає, до його офіційної назви: Саки-4. Зухвало-задерикуваті погляди людей у військовій формі, складнощі з влаштуванням у готелі, і навіть на пошті запитання в лоб:

— А вам що тут треба?!

Для тих, хто піт ковтав, — нічого нового. І ось уже люди у формі різних родів військ усміхаються при зустрічі, заводять балачку ввечері на ослоні, а якщо зійдетесь у поглядах на історію, то можуть і екскурсію влаштувати. Але «фотоапаратик усе-таки сховай».

А потім — уже за дійсним, нанесеним на всі карти Криму містечком Саки. Гірська траса, що починається за ним, пірнає майже на фініші повз дорожній знак «Низьколітаючі літаки» у подвійний тунель. Посеред степу. Неосвітлений, вузький, у якому для таких, як ти, лише дві придумали молитви: «ближче до огорожі, ближче!» і «лише б іззаду помітили, тільки б вчасно помітили!» Пекло якесь. Чи...

Усього лише сон

Селища, яких ледь торкнулася цивілізація, завмерлі степові траси, оглушливої краси скелі узбережжя, старі грубки мазанок, запітнілі від холоду віконця на світанку, роса з покрівель, рясна, як весняний капіж, до огидного п'яні, позбавлені кіношної романтики контрабандисти...

«Сон якийсь, — вимовиш мимоволі, вирулюючи вкритими зеленню завулками Сімферополя до велотреку. — А може, усе-таки не сон?..» Ось і Тахірович сидить у тануму холодку, вже й ноги під стілець підібгав, і кросвордисько в руках. Від місцевої скандальної рептильки. Ні, мабуть, сон... І немов за соломинку хапаючись, губи у тремтливій усмішці розтягуючи, спитати, незрозуміло на що сподіваючись:

— Тахіровичу, це той сам кросворд?

Понеділок сьогодні. А сни з неділі на понеділок все одно не збуваються.

Тахірович — їздок ще той і знає, що на треку запитання рідко ставлять просто так, а тому повільно повертає голову, зсовує окуляри на кінчик носа і по складах, без тіні усмішки, немов щось відчувши, вагомо вимовляє:

— Ні. Цей — уже інший.

То, виходить, збуваються?! Ну, як виняток?.. В порядку заохочення?..

Дмитро КОНОВАЛОВ.

На знімках: шматок «блукаючої» старокримської дороги; сходи Великого Атлеша.

Фото автора.

P. S.* *Щира подяка Володимирові Черченку й Володимирові Лагкуті (Сімферопольський велотрек) за технічну й моральну підтримку при підготовці матеріалу.

А першу стрічку поставили і зіграли Лідія Кушкова та Валерій Ковтуненко за історичним романом Ліни Костенко «Маруся Чурай»

що зберігся і за роки незалежності піднявся до нових висот перший в Україні державний Дніпропетровський театр імені Т. Шевченка, —це поза сумнівом. І це заслуга і Валерія Ковтуненка, який очолює його зараз як директор.

Правда ж бо, що театр, який нині називається Дніпропетровським українським, виник ще у 1918 році і тоді називався Першим Державним. В ньому починали Н. Ужвій, Г. Юра, Л. Курбас, І. Мар'яненко, П. Тичина... Після кількарічних мандрів театр назавжди зупинився у Дніпропетровську, щоб стати його візитною карткою. Сьогодні й поготів виразною та переконливою. Адже театр Валерія Ковтуненка за виставу «Украдене щастя» щойно нагороджено першою премією Всеукраїнського огляду. І вже три роки поспіль актори-шевченківці в щорічних регіональних оглядах здобувають театральні гран-прі «Січеславна». Спершу це Василь Чечот і Михайло Чернявський, а цього року Лідія Кушкова. Цікаво, що тепер з'явився і приз для молодих митців — «Надія Січеславни». Так і його присуджено дебютантці театру ім. Т. Шевченка Світлані Сушко. Що й дає підстави Валерію Ковтуненку стверджувати про пристойне майбутнє колективу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Акції

«Голос України», з'єднав ти усіх воєдино»

(Початок на 1-й стор.).

Втім, саме дійство «Такий у нас народ», що розгорталося на сцені, також прозвучало, як пісня. Пісня про український народ: звеличений і забутий, усміхнений і зажурений, та завжди — невмирущий. Друзі газети сердечно вітали героїв публікацій «Голосу України»: родину легендарних десятьох братів-фронтовиків Лисенків, ветерана війни Тараса Григоровича Шевченка, заслужених художниць України Галину Грабовську та Олександру Теліженко, поета Владлена Ковтуна, банкіра Олександра Скічка, керівників відомого в Україні АТ «Маїс Інк.» Олександра Самойленка, Сергія Пасєку, Василя Касьяна... Винуватців свята вшанували піснею народна артистка України Ольга Павловська, соліст Черкаського заслуженого українського народного хору Віталій Дука, кобзар Михайло Коваль, про котрих також розповідала наша газета.

На сцену піднімалися делегації з Черкаського, Корсунь-Шевченківського, Звенигородського, Чорнобаївського районів. Чорнобаївці привезли на свято хліб-сіль, вітання, а ще — макітру з пишними варениками та налисниками у сметані. Зготували їх великі трудівниці Настя Іванівна Кондратенко з села Крутьки та Євдокія Іванівна Шепель з села Малі Канівці, про чиє життя-буття також вела мову газета. Порадував своїм співом талановитий хлопець з Христинівки Володя Ковбасюк, лауреат конкурсу «Голосу України». Хвилю захоплення викликав дитячий зразковий ансамбль гармоністів під керівництвом Івана Сухого з Жашкова. До речі, цьому чудовому колективові, як і газеті, виповнилося 10 років.

Вручали на святі і заохочувальні призи, котрі виграли в лотереї «Голосу України» передплатники. Зокрема, директор Звенигородського сирного комбінату Олександр Денисенко вручив набір продукції свого підприємства нашому постійному читачеві ветеранові війни та праці Петру Жовтобрюху. Головний інженер АТ «Ватфарм» Тетяна Савельєва вручила приз, вироби «Ватфарму», родині Шатових з Черкас, котрі також передплачують газету з перших днів виходу у світ.

Свято вдалося, незважаючи на те, що влада області, мабуть, чимось ображена на «Голос України», не відгукнулася на запрошення редакції. Втім, керівництво області не прийшло на зустріч не з працівниками редакції, а з народом...

Та не будемо про це. Бо, як сказав на зустрічі колишній фронтовик Тарас Григорович Шевченко із села Руська Поляна, котрому в День незалежності України сповниться 80 років, — «не бери до серця те, що каже влада... «Голос України» повинен і радіти, і плакати, і співати разом з народом. Бо він — «Голос України».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Макітра з варениками — власному кореспондентові «Голосу України» по Черкащині Лідії Титаренко від Насті Кондратенко та Євдокії Шепель. Смачного!

«Динамо» — проти бундесліги

Історія триває. Попереду нові баталії

В історії цих тривалих стосунків безліч яскравих сторінок. Подекуди трагічних або й навіть комічних. Усе це варте найретельнішого і найприскіпливішого дослідження. Писати б книжки про ті стосунки. І вони матимуть неабиякий попит. Спершу ми трохи вчили німців, потім вони нас. Далі мінялися ролями, взаємозбагачуючись. Були й епізоди, які виходили далеко за суто футбольні рамки. Вартий особливої уваги щирий жест керівництва «Баварії», коли одного разу після відвідин Києва гості забрали із собою хворого українського хлопчика. І лікували його безплатно й успішно. Запитайте багаторічного шеф-редактора найавторитетнішого у світі часопису «Кіккер» Карла-Гайнца Гаймана: хто його найкращий друг і найулюбленіша команда? У відповідь почуєте: «Лобановський і київське «Динамо»...

Отже, бундесліга ФРН — одна з найбагатших і найвпливовіших футбольних організацій не тільки в Європі, а й у всьому світі. Контакти з нею, безперечно, є лакмусовим папірцем класності і спроможності кого завгодно. І ми, українці, можемо пишатися тим, що долали німецьких футболістів. Причому на найвищому рівні. Хоча шлях до перемог не був легкий.

Перший контакт, якщо вірити футбольним історикам, відбувся ще далекого 1960 року. Київські динамівці, завершивши чемпіонат країни на срібній сходинці, отримали в нагороду поїздку до ФРН. Такі заохочення тоді практикували. Це тепер вирушаєш, куди заманеться. Головне, щоб для цього були кошти.

І от 16 листопада в Мюнхені підопічні В'ячеслава Соловйова розгромили місцеву «Баварію» — 3:0. Котра, починаючи із 70-х років і донині, є грандом світового футболу. Після тієї історичної зустрічі, м'ячі в якій забили Каневський, Серебряников та Войнов, доля багато разів зводила київський і мюнхенський клуби. Це були і товариські поєдинки, і офіційні (до речі, за плечима динамівців — понад сто зустрічей з клубами бундесліги на різних рівнях: у єврокубках, кількаденних міжнародних турнірах на великих полях і в змаганнях з міні-футболу). А найголовніші контакти розпочалися близько двадцяти років тому.

Київське «Динамо», переживши нетривалу кризу початку сімдесятих, увійшло в щасливий і благословенний період видатних міжнародних звитяг. Починалася ера Лобановського. У столичному клубі в ролі головного тренера його колишній лівий крайній з'явився в листопаді 1973 року. Динамівці віддали чемпіонство і Кубок країни єреванському «Араратові». І сподівалися відігратися на міжнародній арені. Похмурої днини з мокрим снігом біло-сині в розіграші Кубка УЄФА вдома у першому матчі здолали «Штутгарт» — 2:0.

А непередодні зустрічі-відповіді з Дніпропетровська до динамівського табору прибув Валерій Лобановський, 34-річний фахівець, із бажанням працювати по-новому, використовуючи науку, з наміроми стати тренером-зіркою.

Усе це здійснилося. Злет почався уже через рік. Але тоді належало зіграти зі «Штутгартом». Перед відльотом команди до Німеччини за сприяння, либонь, найвідомішого і найавторитетнішого в Україні футбольного журналіста Валерія Мирського (він доклав чи не найбільше зусиль, щоб цей тренер очолив «Динамо») авторові цих рядків — тоді кореспондентові «Спортивної газети» — вдалося зустрітися з Валерієм Васильовичем і домовитися про телефонний контакт після штутгартського двобою.

Отже, йшов виїзний матч тбіліського «Динамо» з англійським «Вулверхемптоном». Трансляцію спостерігав у кабінеті головного редактора «Спортивки» і чекав на дзвінок з Німеччини. Повідомлення телефоністки було прикре: «Ваші програли — 0:3»! Яка там розмова з Лобановським! Подумав — нема чого сипати сіль на рани. Однак мій шеф, шановний Всеволод Григорович Дмитрук (світла йому пам'ять), сказав: зачекай. Потім подзвонив ще раз і сказав категорично: «ЦК не вірить у поразку, зателефонуй до Лобановського». Накази «вболівальників» з великого сірого будинку обговоренню не підлягали.

Мушу знову зв'язуватися зі Штутгартом. Але в цей час на виручку несподівано прийшов коментатор Володимир Маслаченко, який вів репортаж із Лондона. Землячок радісно повідомив, що не тільки тбілісці «горять» — 0:5, а й кияни влаштувалися — 0:3. Пролунало це на всю величезну країну. І українське ЦК змушене було повірити в мою попередню інформацію.

Ця невдача лише додала завзяття Лобановському та його оновленій команді. Наступного року вона виграла і золоті медалі, і Кубок. Й успішно стартувала в розіграші Кубка кубків, який тріумфально виграла 1975 року. А на перших етапах цього змагання динамівці витримали перевірку однією з найсильніших тоді команд бундесліги — франкфуртським «Айнтрахтом» — 3:2 (Онищенко, Блохін, Мунтян) і 2:1 (Онищенко — два).

Перемога в євротурнірі дала право київському «Динамо» восени 1975 року провести два матчі за Суперкубок УЄФА проти володаря Кубка чемпіонів — мюнхенської «Баварії», у складі якої виступало сузір'я чемпіонів світу-74, зокрема видатний Франц Беккенбауер. Це тепер завдяки Григорію Суркісу в динамівській валці країнами Європи постійно подорожує чималий загін репортерів. Тоді це було нездійсненною мрією. І група журналістів, хвала Богові, мала змогу переглядати трансляції окремих матчів з-за кордону в апаратній УТ, на телефонному вузлі або в політехнікуму зв'язку. Подивилися ми тоді другий тайм мюнхенського матчу. Божеволіли від щастя, коли Олег Блохін з передачі Леоніда Буряка забив переможний гол (1:0) Зепові Майєру. А через два тижні українська «блискавка» ще двічі розписалася у воротах цього голкіпера вже на НСК «Олімпійський» у Києві (тоді — Республіканський стадіон). То був справжній тріумф. Світ загомонів про «Динамо», Лобановського. А для Блохіна ті події стали вирішальними у здобутті «Золотого м'яча» як найкращому футболістові Європи-75.

Рік потому навесні динамівці вибили «Баварію» і з розіграшу Кубка чемпіонів, поступившись у гостях — 0:1, а вдома взявши реванш — 2:0 (Буряк, Слободян). Але не забарилися наштрикнутися на клуб Удо Латека — менхенгладбахську «Боруссію» — 1:0 (Онищенко) і 0:2.

Тоді у всій красі ми побачили «професора кафедри оборони» Берті Фогтса. Цей суворий зовні оборонець, чемпіон світу виявився людиною сентиментальною і захопливою. Він з теплими вогниками в очах розповідав мені про свою маленьку племінницю, про друга — чемпіона Німеччини з автоперегонів. До речі, і сам майбутній бундестренер захоплювався тоді швидкою їздою на власному «порші».

Побував у Києві і Пауль Брайтнер, який здобув славу в «Баварії» та збірній ФРН. Але чемпіон світу виступав тоді за брауншвейгський «Айнтрахт». Подейкували, що кучерявий Паул розійшовся в політичних поглядах із «кайзером» Францом. Ніби великому антикомуністові Беккенбауерові не подобалися маоїстські погляди колеги. У розмові з Брайтнером з'ясувалося, що він ніякий не маоїст і не комуніст. Просто деякі позиції «червоних» були йому до вподоби. Але він був змушений спершу податися до Іспанії, затим переїхати до Брауншвейга, який славився тоді не лише всесвітньо відомим сортом сиров'яленої ковбаси, а й міцним футбольним клубом. І одну з перших скрипок у ньому грав «псевдомаоїст».

Помітно активізувалися контакти «Динамо» з бундескомандами останніми роками. Київський колектив знову очолив Лобановський, знову про динамівців згадали на континенті. Позаторік лише велике везіння дало змогу «Баварії» здолати півфінальний раунд і вийти до фіналу Ліги чемпіонів. А чимало фахівців схилялися до того, що українці більше заслуговували такої долі. Адже в київському матчі вони вели перед — 3:1, та все закінчилося нічиєю — 3:3. У Мюнхені «Баварія» свого не випустила — 1:0. Але й гості були близькі до успіху не раз.

А поки що останню крапку в цьому літописі було поставлено наприкінці позаминулого року, коли підопічні Васильовича (так тепло називають динамівського тренера гравці і вболівальники) «покарали» в ліговому двобої мюнхенців — 2:0.

Утім, історія триває. Попереду нові зустрічі (не тільки в «Динамо», а й у «Шахтаря», інших українських клубів). Сподіватимемося, яскраві і захопливі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Франц Беккенбауер спілкується з українськими журналістами; Олег Блохін під час вручення йому «Золотого м'яча» найкращому футболістові Європи; Суперкубок УЄФА — у Києві.

Події та результати

Плавання

Черговий етап міжнародної суперсерії «Mare Nostrum-2001» відбувся в Монако. Чудово виступив наш Денис Силантьєв, який у підсумку чотирьох етапів став переможцем. А в Монако Денис виграв дистанцію 200 м батерфляєм і був третій на 100-метрівці. «Золото» і «срібло» в Олега Лисогора — 50 і 100 м брасом. Знову порадувала Яна Клочкова, яка виграла дистанції 400 м комплексного плавання і 200 м батерфляєм та ще й з рекордом України — 2.11,00. Щоправда, на дистанції 200 м «комплексу» українка була «срібною», поступившися китаянці Лянь Шуань.

Футбол

Як повідомляє інформаційна служба Інтернет-студії ФФУ, післязавтра в Аргентині стартує чемпіонат світу серед юніорів (U-20). Збірна України впродовж тижня перебуває в місті Мендосі і готується до свого першого матчу проти команди Чилі.

Погода нині в Аргентині — так собі, типово зимова: дощ, 11—12 градусів тепла. Але нічого не вдієш, у футбол грають за будь-якої погоди.

Від менеджера нашої команди Михайла Ошемкова стало відомо, що позавчора українські юніори провели товариський поєдинок з клубом третьої національної ліги Аргентини — суперником з добрим технічним вишколом і чудово підготовленим функціонально. Тому довелося включитися на повну потужність і добре попрацювати. У підсумку — наша перемога — 3:0. Голи забили: Белік, 15, Герасименко, 48, 83.

Збірна України виступала в такому складі: Руденко, Шершун, Симоненко, Хистєв (Комарницький, 46), Пасічниченко, Смалько (Прохоров, 46), Данилевський (Стоян, 46), Гай (Бондаренко, 46), Валєєв, Кабанов (Наконечний, 52), Белік (Герасименко, 46).

Отже, тепер чекатимемо повідомлень уже з самого чемпіонату. До речі, про трансляції матчів з участю українських юніорів подбав телеканал СТБ.

Володарем Кубка Італії стала «Фіорентина». Спершу вона виграла у «Парми» на її полі — 1:0, а позавчора зіграла внічию — 1:1 у Флоренції.

Керівники бразильського футболу не забарилися зі зняттям з посади Емерсона Леао — тренера своєї національної збірної, яка на Кубку конфедерацій посіла четверте місце. Новим керманичем чотириразових чемпіонів світу призначено Луїса Феліппе Сколарі.

І таку поспішність можна зрозуміти. Команда під орудою Леао програла все що можна. Навіть Еквадору вперше в історії. А вже через два тижні збірна Бразилії має провести матч відбіркового турніру чемпіонату світу проти Уругваю. У разі успіху уругвайці випередять опонентів. Бразильська команда, яка не пропустила жодної фінальної частини чемпіонатів світу, цього разу дуже близька до того, що пролетить повз цей захід.

Велоспорт

Італійська федерація з цього виду спорту ухвалила рішення відмінити всі професіональні змагання, які проходять під її егідою, до завершення роботи спеціальної комісії з етики. Її було створено для розслідування допінгового скандалу, що відбувся під час багатоденних перегонів GIRO D'ITALIA. Як відомо, уплутано в ті неприємності 86 чоловік, 60 з яких — гонщики. Отже, згадана комісія (до її складу увійде кілька діючих спортсменів, у тому числі знаменитий Маріо Чіпполіні), створена з ініціативи Олімпійського комітету Італії, розпочне роботу з 23 червня.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ОГОЛОШУЄ НАБІР
на денну, заочну та екстернатну форми навчання на базі середньої та вищої освіти, по переводу і поновленню з інших вузів:

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕСУ:
- менеджер-економіст;
- бухгалтер-економіст;
- облік і аудит;
- менеджер міжнародного туризму;
- менеджер модельного бізнесу;
- менеджер шоу-бізнесу;
- менеджер по зв'язках з громадськістю (public relations), іміджмейкер;
- менеджер готельно-ресторанного бізнесу;
- модельєр-перукар, стиліст, візажист, перукарська майстерність, декоративна косметика, художник-модельєр.

ФАКУЛЬТЕТ ДОКУМЕНТНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ:
- документознавець - менеджер органів державної влади і управління;
- документознавець - менеджер комп'ютерних технологій (офіс-менеджер);
- документознавець - архівіст;
- документознавець - менеджер інформаційно-аналітичної діяльності;
- книгознавець - менеджер видавничої діяльності;
- бібліограф - референт державних і комерційних структур;
- бібліографознавець - інформаційний менеджер;
- бібліотекознавець - менеджер бібліотечно-інформаційних систем.

ФАКУЛЬТЕТ РЕЖИСУРИ І ТЕЛЕБАЧЕННЯ:
- режисер естради та масових свят;
- режисер драматичного театру, актор;
- режисер телебачення, оператор, диктор та ведучий телепрограм, звукорежисер;
- режисер анімаційного фільму;
- фотохудожник - рекламіст;
- телевізійний репортер.

ФАКУЛЬТЕТ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА:
- балетмейстер народної, бальної, класичної, сучасної, спортивної хореографії, викладач, артист.

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ:
-юрист.

ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА:
- диригент оркестру (народних інструментів, духового, естрадного, камерного), капели бандуристів, хору (народного, академічного);
- керівник фольклорного ансамблю;
- концертний виконавець (інструменталіст);
- артист-вокаліст (соліст) - виконавець естрадних та народних пісень;
- артист оркестру (хору, капели бандуристів, фольклорного ансамблю);
- концертмейстер (піаніст);
- музична педагогіка та виховання;
- викладач (фахових дисциплін).

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ:
- етнокультуролог-менеджер міжнародного культурного співробітництва;
- історик-музеєзнавець, експерт з культурних цінностей для митної служби України;
- менеджер індустрії дозвілля;
- педагог-організатор дозвілля;
- соціолог культури;
- викладач теорії та історії культури.

ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ ПРАЦЮЄ ЦІЛОДОБОВО!

Телефони: (044) 295-43-86, 295-85-27, 295-44-03. Http:// www.knukim.edu.ua

ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ СТУПІНЬ “МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ”, “БАКАЛАВР” ЗАРАХОВУЮТЬСЯ НА СТАРШІ КУРСИ.

Університет акредитований за найвищим IV рівнем (ліцензія: ВПД- IV № 117706 від 21.06.99)

Університет забезпечує мед. обслуговуванням, гуртожитком, дозволена помісячна оплата.

УНІВЕРСИТЕТ ГАРАНТУЄ ЯКІСНЕ НАВЧАННЯ, СУЧАСНИЙ СЕРВІС, НЕЗАБУТНІ СТУДЕНТСЬКІ РОКИ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Інформація про зміни в персональному складі службових осіб Акціонерного товариства "Західно-Український Комерційний Банк"

Посада	Прізвище, ім'я, по батькові	Володіє часткою в статутному капіталі емітента (%)	Зміни (призначено/ звільнено)	Дата прийняття рішення
Член Ревізійної комісії	Ярема Ігор Володимирович	0.00180	Призначено	07/06/2001
Член ревізійної комісії	Ліпко Любов Володимирівна	0.00000	звільнено	07/06/2001

Примітки: Зміни в складі Ревізійної комісії здійснені на основі рішення Загальних Зборів Акціонерів.

Призначення (звільнення) вказаних осіб відбувалось на підставі поданих заяв.

Члени Ревізійної комісії банку , зазначені вище , непогашеної судимості за корисливі злочини не мали.

ОГОЛОШЕННЯ

Міністерство транспорту України повідомляє,

що концесійні конкурси на будівництво та експлуатацію комплексів дорожнього сервісу на автомобільній дорозі Київ-Одеса (міжнародний транспортний коридор №9), Київська область, смт Гребінки та будівництва дорожнього комплексу на автомобільній дорозі Київ-Ковель (228 км м. Олевськ), Житомирська область, оголошення які були опубліковані в газетах «Голос України» від 27.12.2000 та «Урядовий Кур’єр» від 11.01.2001, не відбулися, оскільки протягом визначеного терміну не надійшло жодної пропозиції.

Міністерство транспорту як концесієдавець відповідно до пункту 7 статті 6 Закону України «Про концесії» готове і в майбутньому розглядати заявки потенційних інвесторів на будівництво та експлуатацію зазначених комплексів дорожнього сервісу згідно з опублікованими вимогами (газети «Голос України» від 27.12.2000 та «Урядовий кур’єр» від 11.01.2001.

Конкурсна комісія.

ОГОЛОШЕННЯ

Українська державна корпорація по будівництву, ремонту та утриманню автомобільних доріг «Укравтодор» Міністерства транспорту України запрошує інвесторів

- юридичних осіб взяти участь у відкритому концесійному конкурсі з попередньою кваліфікацією на будівництво та експлуатацію автомагістралі Львів-Броди, Львівська область (міжнародний транспортний коридор № 3).

Концесієдавець: *Українська державна корпорація по будівництву, ремонту та утриманню автомобільних доріг «Укравтодор» Міністерство транспорту України.*

Характеристика об’єкта концесії: *категорія автодороги 1-А, кількість смуг руху - 4, довжина автодороги 80,2 км; тривалість будівництва 5 років; орієнтовна розрахункова вартість - 578,022 млн. грн.*

Умови надання земельної ділянки: *згідно з порядком, який установлений Земельним кодексом України.*

Обсяг робіт, які фінансуються концесіонером: *виконання проектно-вишукувальних та будівельно-монтажних робіт. Обсяг робіт, послуг, виконання і надання яких повинен гарантувати концесіонер: будівництво та експлуатація автомагістралі протягом терміну концесії.*

Обсяг відомостей про концесіонера: *згідно з формою заявки на участь у концесійному конкурсі і формою відомостей про претендента, наведеними у складі документації для учасників попередньої кваліфікації.*

Основні обов’язки концесіонера: *згідно з Законами України від 16.07.1999 №997 «Про концесії», від 13.01.2000 №1286 «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг».*

Фінансові та інші гарантії концесієдавця: *згідно з чинним законодавством України вирішення питань, пов’язаних з відводом земель, відповідно до Законів України від 16.07.1999 №997 «Про концесії», від 13.01.2000 №1286 «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг». Термін, на який надається концесія: 49 років.*

Розмір реєстраційного внеску для організації конкурсу: *51 грн. без ПДВ. Перерахунок коштів виконати на розрахунковий рахунок корпорації «Укравтодор» 26041302000005 АКБ «Трансбанк» МФО 300089, код ЗКПО 00018112. Строк, до якого подаються заявки на участь у конкурсі попередньої кваліфікації: до 15 год.00 хв. «15»жовтня 2001 р. за адресою конкурсної комісії: Україна, 03680, МСП, м. Київ-150, вул. Фізкультури, 9, кім. 612.*

Результати конкурсу попередньої кваліфікації будуть оголошені до 15 листопада 2001 р. Комісія, до якої слід звертатися для отримання конкурсної документації та додаткової інформації: *державна корпорація «Укравтодор».*

Голова конкурсної комісії — Климпуш Мирослав Дмитрович
Відповідальний секретар комісії — Якименко Микола Іванович
03680 МСП, м. Київ-150, вул. Фізкультури, 9; кім.612
тел.(044)227-01-85
факс (044) 227-61-35
227-52-56

Конкурсна комісія

ОГОЛОШЕННЯ

Українська державна корпорація по будівництву, ремонту та утриманню автомобільних доріг «Укравтодор» Міністерства транспорту України запрошує інвесторів

- юридичних осіб взяти участь у відкритому концесійному конкурсі з попередньою кваліфікацією на будівництво та експлуатацію автомагістралі на ділянці від кордону з Російською Федерацією до автодороги

Київ-Харків-Довжанський, Харківська область.

Концесієдавець: *Українська державна корпорація по будівництву, ремонту та утриманню автомобільних доріг «Укравтодор» Міністерства транспорту України.*

Характеристика об’єкта концесії: *категорія автодороги 1-А, кількість смуг руху - 4, довжина автодороги 48,7 км; тривалість будівництва - 4 роки; орієнтовна розрахункова вартість - 630,414 млн. грн.*

Умови надання земельної ділянки: *згідно з порядком, який установлений Земельним кодексом України.*

Обсяг робіт, які фінансуються концесіонером: *виконання проектно-вишукувальних та будівельно-монтажних робіт.*

Обсяг робіт, послуг, виконання і надання яких повинен гарантувати концесіонер: *будівництво та експлуатація автомагістралі протягом терміну концесії.*

Обсяг відомостей про концесіонера: *згідно з формою заявки на участь у концесійному конкурсі і формою відомостей про претендента, наведеним у складі документації для учасників попередньої кваліфікації.*

Основні обов’язки концесіонера: *згідно з Законами України від 16.07.1999 №997 «Про концесії», від 13.01.2000 №1286 «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг».*

Фінансові та інші гарантії концесієдавця: *згідно з чинним законодавством України вирішення питань, пов’язаних з відводом земель, відповідно до Законів України від 16.07.1999 №997 «Про концесії», від 13.01.2000 № 1286 «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг».*

Термін, на який надається концесія: *49 років.*

Розмір реєстраційного внеску для організації конкурсу: *51 грн. без ПДВ Перерахунок коштів виконати на розрахунковий рахунок корпорації «Укравтодор» 26041302000005 АКБ «Трансбанк» МФО 300089, код ЗКПО 00018112.*

Строк, до якого подаються заявки на участь у конкурсі попередньої кваліфікації: *до 15 год.00 хв. «15»жовтня 2001 р. за адресою конкурсної комісії: Україна, 03680, МСП, м. Київ-150, вул. Фізкультури, 9, кім. 612.*

Результати конкурсу попередньої кваліфікації будуть оголошені до 15 листопада 2001р.

Комісія, до якої слід звертатися для отримання конкурсної документації та додаткової інформації: *державна корпорація «Укравтодор».*

Голова конкурсної комісії — Климпуш Мирослав Дмитрович
Відповідальний секретар комісії — Якименко Микола Іванович
03680 МСП, Київ-150, вул. Фізкультури, 9; кім.612
тел.(044)227-01-85
факс (044) 227-61-35
227-52-56

Конкурсна комісія.

Присутність генія

Сьогодні видатному актору, режисеру та сценаристу Івану Миколайчуку виповнилося б 60

 Ювілеї

Саме з ім'ям Миколайчука пов'язано мистецьке явище, яке дістало назву українського поетичного кіно. Явище, що так муляло очі владі, але мало широкий резонанс у світовій пресі. Роль у стрічці «Тіні забутих предків» режисера Сергія Параджанова не просто принесла визнання молодому актору. І. Миколайчук — подія національного кіно. Свого часу його творчість істотно похитнула догматику соцреалізму.

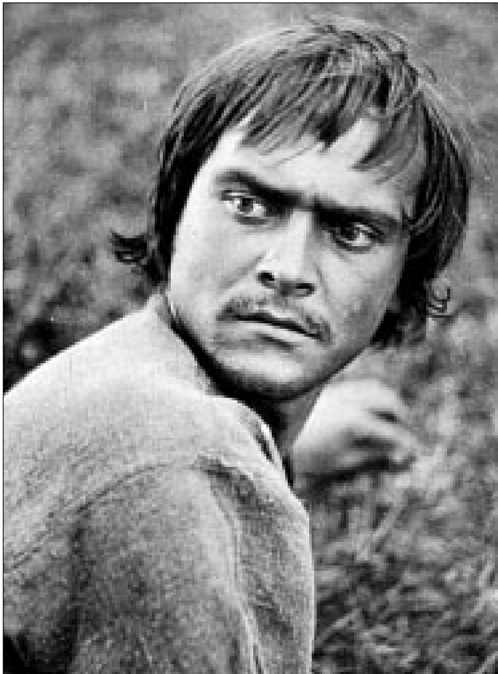
Комітет, створений з нагоди ювілею, передусім намагався відійти від зайвого пафосу і церемоніальності. А зібрані для цього заходу кошти спрямувати на поширення і відновлення кіноспадщини Миколайчука.

Ретроспектива фільмів за участю Івана Васильовича нині проходить на телеканалах УТ-1 та «1+1». Чимало часу й коштів пішло на реставрацію кінокопій його фільмів. П'ятнадцять з них незабаром потраплять у відеопрокат.

Серед запланованих заходів також виставка «Іван Миколайчук і українське поетичне кіно», яку підготував Музей кіностудії імені О. Довженка. 16 червня вона експонуватиметься також у Національній опері. Видавництво «Оберіг» підготувало компакт-диск «Маріїни пісні», до якого також увійшли унікальні записи Івана. У червні побачить світ книга Лариси Брюховецької «Заборонена школа». На сайті Мінкультури відкрито інтернет-сторінку Миколайчука. На вересень заплановано наукову конференцію, присвячену його творчості.

Сьогодні Івана Миколайчука вшановують на Буковині та Івано-Франківщині. А завтра у Національній опері — вечір пам'яті (режисер — Василь Вовкун). У «сакральному і чуттєвому дійстві» (за словами режисера) візьмуть участь гурт «Дніпро», тріо «Золоті ключі», камерний хор «Київ».

Юлія ПОТАПЕНКО.

На знімку: кадр із фільму «Тіні забутих предків».

Фотографію надано Музеєм кіностудії імені О. Довженка.

З архіву

Іван Васильович МИКОЛАЙЧУК народився 15 червня 1941 року в селі Чортория Вашківського району Чернівецької області. Закінчив музичне училище та театр-студію при драматичному театрі імені Ольги Кобилянської в Чернівцях. У 1961—65 роках навчався у Київському інституті театрального мистецтва імені Карпенка-Карого. З 1965 року — актор кіностудії імені Олександра Довженка.

Знімався у фільмах: «Сон» (1964), «Тіні забутих предків» (1965), «Гадюка» (1966), «Бур'ян» (1967), «Анничка» (1969), «Захар Беркут» (1972) та інших. У роботі над стрічками «Білий птах з чорною відзнакою» (1971) та «Пропала грамота» (1972) Іван Миколайчук виступив ще й як співсценарист та співрежисер. А з картини «Вавілон ХХ» І. Миколайчуком розпочато режисерську діяльність. Останні його ролі — у «Тривожному місяці вересні» (1977), «Лісовій пісні» (1982), «Легенді про княгиню Ольгу» (1983). Хвороба та постійні утиски спричинили ранню трагічну смерть. Помер 3 серпня 1987 року, похований на Байковому цвинтарі в Києві.

Тіні сивих тіней

 Картинки з виставки

У цьому місті легко втратити розум. Єдине, що залишиться, може виявитися бруківкою під ногами. За такої оказії нізащо не повірите тим, хто вважає художника Олега Любківського скрупульозним препаратором. Він у ньому й не ночував. Маємо справу з витонченим божевіллям прискіпливого науковця. Його удаваному педантизмові в акварелях та офортах часто-густо суперечать розломи, тріщини, затерті тексти —інші маленькі трагедії.

Його нова виставка — наперекір усім припущенням про скрупульозність — фривольна ретроспекція, оцінювання старих Чернівців з похмурістю Едгара По. Блукання ока з висоти умудреного іронічного птаха (О. Любківський народився на екваторі ХХ століття). І не обов'язково цей птах повинен бути некрофілом.

Інша річ — кайф від мовчазної старовини, коли естетизація розпаду — не що інше, як привабливість сивини.

Якби О. Любківський був кінооператором, його охрестили б нео-неореалістом. Саме так: «нео-нео». Адже він перескочив той виток, на якому розмито різницю між реальністю та карикатурою, й поковзався по витку наступному. Відкриваючи іншу (але ту саму) реальність, художник назвав новий цикл «Осінь минулого століття. Романтичні візії «маленького Відня». Чернівці надто часто іменують то портативним Парижем, то Вавілоном, то Атлантидою... Примирення із вторинністю? Не думаю. Принаймні у випадку О. Любківського така паралель у назві — данина віденській архітектурній школі, яка свого часу швидко виростила це гармонійне місто.

Щоразу схиляючись над монеткою, камінцем, аптечним флаконом, фрагментом мозаїки, читаючи напис на дверях, художник крокує від загального до часткового. У своїх офортах та акварелях він дозволяє собі масштабні узагальнення хіба що у випадку «наддахових» пейзажів, які ритмовість сутінкових плям та червоних черепиць переводить у площину килимової декоративності.

Деталь, без якої етюд про художника потерпає від невичерпності: змішування культурних відсилок, так званий метисаж. Столиці Чернівці п'ють воду з численних національних джерел. І не варто зайвий раз пояснювати спантеличеному прибульцю, чому підлітки в нічному дансингу виконують фольклорні па під новітні хіти.

Та постмодерністська терпимість О. Любківського цим не вичерпується. Туга за вчора в ЙОГО МІСТІ може поєднати на одному аркуші дім на розі вулиць (такий собі ніс «Титаніка» із сліпими вікнами) та чорні виделки електростовпів. Це припустимо для епох, які знають, де перегукуватись найліпше. А також для міста, в якому і тепер на одиницю населення припадає нечувана кількість книгарень, кав'ярень, творів мистецтва. Безперечно, розбишацький напис «Продаю ворота» на старовинній ковці виказує час із його підлою вдачею. Однак той самий час зрівнює врешті-решт усіх та все. Там, де падає снігом прадідусева штукатурка, обриваються також сучасні дроти.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На знімку: робота «Будинок без номера».

Чернівці — Київ.

Той самий «паж», той самий голос

 Час нот

З єдиним концертом у столиці України виступила у вівторок легендарна Мірей Матьє. Колись світ (особливо соціалістична його частина) був зачарований злетом до слави дівчинки з бідної сім'ї. Усі дамочки стриглися під її знаменитий «паж»... Тепер колишніх сімдесятників більше турбувало, чи зберегла французька гостя свій дивовижний голос. І чи вдалося їй законсервувати свою молодість. Феноменально, але і на перше і на друге запитання відповідь: «Так»!

На знімку: на прес-конференції в палаці «Україна» гостя розповідала, що під час українських гастролей її супроводжує мама.

Фото Володимира МАКУХА (УНІАН).

 ZOO-хащі

Зелений, зубастий, відданий

Охтирка відома тим, що там видобувають половину всієї нафти в Україні. Та не тільки цим. Там вирощують крокодилів. Тактак, тваринка за склом — не такса, не чучело древнього ящура. Це — крокодильчик, який щоразу зустрічає зоотехніка екзотеріуму Володимира Моргача, немов рідного татка.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

Сумська область.

 Про те, що було і буде

Борзописці з арфою

У Миколаєві підбито підсумки літературного конкурсу молодих авторів «Золота арфа». Перше і друге місця посіли відповідно студенти педуніверситету: поетеса Наталка Білецька та прозаїк Роман Керлан. На третьому місці — студентка філії Києво-Могилянської академії поетеса Дарина Березіна. Твори лауреатів буде надруковано в газеті «Рідне Прибужжя», що є одним із засновників конкурсу, а також в альманасі, випуск якого приурочено до 10-ї річниці незалежності України.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Вона — очевидець

У Венеції триває 49-те бієннале — найпрестижніша подія для художників світу. Україна на гіпервиставці представлено вперше. На бієннале побувала наш оглядач Ольга Вауліна. Факти та емоції з перших уст — у наступних номерах «Голосу України».

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311105.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України